

4. napirendi pont

BESZÁMOLÓ

a Bankszövetség 2018 második negyedévi tevékenységéről

Budapest, 2018. augusztus

Tartalom

I. Vezetői összefoglaló	3
II. Makrogazdasági kitekintés, a bankszektor működési feltételei.....	8
III. Vállalati üzletág	10
A hitelpiac jelenlegi szerkezete	10
IV. Lakossági üzletág.....	11
MNB javaslat a KTHM mutató bevezetésére.....	11
A JTM szabályozás finomhangolása.....	11
MBSZ kezdeményezés a fogyasztói hitelezés szabályozásának az egyszerűsítésére	12
A jelzáloghitelre vonatkozó tájékoztatási szabályok módosítása.....	12
Tagbanki kezdeményezés a törlési engedélyek kiállításának határidejét illető egységes, szektorszintű, fogyasztóbarát gyakorlat kialakítására	12
V. A bankszektor működését befolyásoló további fontosabb szabályozási fejlemények	13
Az egyszerűsített magáncsőd törvénnyel kapcsolatos egyeztetések; az adósságrendezési eljárásról szóló („normál magáncsőd”) törvény módosítása	13
NGM állásfoglalás a 2017. évi LIII. törvény (Pmt.) egyes rendelkezéseivel kapcsolatban	13
A compliance best practice kódexre vonatkozó módosítási javaslat	14
Az e-ügyintézésrel kapcsolatos fejlemények.....	14
Az Ágazati Készségtanácsok előkészítő munkája.....	15
VI. A Magyar Nemzeti Bankkal kapcsolatos további fejlemények	16
Ajánlás a tőkepiacon irányadó termékjövőahagyásra vonatkozó követelményekhez kapcsolódóan	16
Az MNB elnökének az egyes pénzügyi szervezetek panaszkezelésének formájára és módjára vonatkozó részletes szabályokról szóló rendelettervezete.....	16
Az online azonosításról és szűrőrendszerekről szóló MNB rendelet módosításának fejleményei.....	16
Adatszolgáltatás	17
VII. Pénzforgalom	18
Pénzforgalmi munkacsoport: elnökválasztás és új almunkacsoportok alakítása	18
Fizetési számla irányelv (PAD): A vonatkozó kormányrendelet véleményezése, minta díjjegyzékek	19
Az azonnali fizetési rendszer (AFR) almunkacsoport tevékenysége	19
Fizetési kérelem almunkacsoport alakítása.....	20
MÁK hajnali ciklus.....	21
GIRO Bankszámla-váltás	21
Bankkártya aktualitások	22
SZÉP kártya	23
A készpénz kereskedelem fejlesztése.....	23
Az EPC elnökének látogatása	23
SWIFT: Közgyűlés –igazgatósági tagok választása	24
VIII. Adózás	25
Bankszövetségi javaslatok az adótörvények módosítására	25
A PM tavaszi adócsomagja	25
Az értékpapírokkal kapcsolatos társasági események kezelésére kidolgozott KELER-BÉT-MNB koncepció hatása az szektor által elvégezendő adóztatási feladatokra	25
IX. Bankszövetségi fejlemények	26
Testületi Ülés.....	26
Kommunikációs statisztika és aktualitások	27
Pénz7 – európai kvíz	27
Regionális bankszövetségek találkozója.....	28

Az előzőekben nem említett munkabizottságok, munkacsoportok	28
MELLÉKLET- NEMZETKÖZI KITEKINTÉS: SZABÁLYOZÁS, FELÜGYELET	31
I. Globális szabályozás	31
I.1 Pénzügyi Stabilitási Tanács (FSB)	31
I.2 Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság (BCBS).....	32
II Európai szabályozás.....	35
II.1 Általános működési keretek	35
II.2 A kockázat csökkentő csomag elfogadása	37
II.3 A Bazel III véglegesítésének az európai implementálása	38
II.4 Bankunió.....	39
II.5 Tőkepiaci Unió (CMU).....	40
II.6 Az Európai Bankföderáció KKV szemináriumai.....	42
II.7 Az EBA és az ESAs második negyedévben megjelent lényeges dokumentumai.....	42

I. Vezetői összefoglaló

2018 második negyedévében az előző negyedévvél azonos ütemben, de **kevésbé egyenletesen folytatódott a világgazdaság bővülése**, miközben az év egészére vonatkozó növekedési kockázatok erősödtek. Az IMF előrejelzése szerint a növekedés mind az idén, mind jövőre elérheti a 3,9%-ot. Az olajárak emelkedése, valamint az USA által indított védővám intézkedések és az arra adott válaszlépések egyre inkább veszélyeztetik a fellendülést.

Az **USA gazdaságának** éves reálnövekedési üteme elérte a 4,1%-ot, ami csaknem két százalékponttal magasabb az előző negyedévben mérténel. A bővülés fő hajtóerejét továbbra is a belső fogyasztás és az üzleti beruházások jelentették. A Fed júniusi 25 bázispontos kamatemelését követően az irányadó kamat elérte a 2%-ot. A negyedév során a dollár fokozatosan - az euróval szemben 6%-ot meghaladóan - erősödött, de ez még nem tükröződik a nettó export adatokban.

Az **Európai Unióban** a 2017 végén tapasztalható kedvező üzleti hangulat a második negyedévben tovább romlott, elsősorban az Uniót feszítő politikai kockázatok (a hard Brexit, a migráció miatti feszültség, az USA kereskedelmi és közel keleti politikája) miatt, de ez még nem jelentkezett számottevő teljesítményromlásként. Az éves növekedés az euró zónában 2,1%, míg az Unió egészét tekintve 2,2% volt. A növekedést főként a belső fogyasztás és a nettó export táplálta. Az utóbbit az euró dollárral szembeni gyengülése segítette, és az amerikai protekcionista intézkedések még nem korlátozták érezhetően. Az euró zóna inflációja jelentősen emelkedett, és júniusra elérte az Európai Központi Bank 2%-os célszintjét.

Japánban az első negyedév gyengülő növekedési adatait követően, a második negyedévben a várakozáson felüli volt a gazdaság bővülése. A **kínai gazdaság** növekedési üteme mérsékelten csökken, éves alapon 6,7%. **Oroszországban** a kedvezően alakuló energiaárak és a Kína felé kiépülő új szállítási kapacitások eredményeként a nettó export jelentősen emelkedett, ami várhatóan a növekedési adatokban is megjelenik.

A világgazdasági és európai konjunktúra némi megtorpanása ellenére még mindig kedvező **a magyar gazdaság** külső környezete. Ez tükröződik a második negyedéves növekedésben; a KSH első becslése szerint **4,4% volt a GDP-bővülés**. Ez némi csökkenés az előző negyedévi 4,7%-hoz képest, de az Európai Unióban ismét dobogós helyet jelent. A termelési oldalon a növekedéshez csaknem minden fontosabb ágazat hozzájárulhatott, legnagyobb mértékben a piaci alapú szolgáltatások; míg a felhasználási oldalon a kifejezetten dinamikus fogyasztás és a beruházások lehettek a legfontosabb hajtóerők. A munkaerőpiacon a foglalkoztatási (69,3%) és a munkanélküliségi (3,6%) mutatók a tavaly őszi szintről elmozdulva javultak, a közfoglalkoztatottak aránya tovább mérséklődött. A keresetek növekedési üteme májusig kissé lassult, de egy év alatt így is csaknem 11 százalékos volt. Az árszínvonal érezhetően emelkedett, a negyedév végén mért infláció - több mint öt év után először - egytized százalékponttal meghaladta az MNB 3%-os célszintjét, de a maginfláció továbbra is elmaradt a céltől. Az államháztartás június végéig számított pénzforgalmi hiánya - főként az uniós forrásokból megvalósítandó projektek költségvetési előfinanszírozásának betudhatóan - meghaladta az 1.420 milliárd forintot, ami az egész éves előirányzat 104%-a. Az EU módszertanával számított 2,4%-os költségvetési hiánycél ugyanakkor továbbra is tartható a felelős tárca álláspontja szerint.

A folyó fizetési mérleg és a külső finanszírozási képesség tartósan többletet mutathat, ami hozzájárul a külső sérülékenység csökkenéséhez. A Magyar Nemzeti Bank folytatta a korábbi monetáris politikáját, szinten tartva az irányadó kamatrátát. A Monetáris Tanács álláspontja szerint a hazai laza monetáris politika még 5-8 negyedéven keresztül fenntartható. Az euró forintárfolyama a negyedév során emelkedett, a szokásosnál szélesebb, 310-328 forint közötti sávban mozgott.

2018 második negyedévében **a hitelintézetek összesített mérlegfőösszege 3,6%-kal** (1 341 milliárd forinttal) **növekedett**. A **forrás oldalon** a kibocsátott értékpapírokon kívül minden fontosabb forrástípus növekedett, a teljes bruttó betétállomány 993 milliárd forinttal (4%-kal) bővült. Az állomány a háztartások és a vállalatok esetében emelkedett, míg az államháztartás és a nem monetáris pénzügyi

ágazatok esetében csökkent. Az utóbbi időszak trendjeivel ellentétben megállt a betéportfolio átlagos futamidejének a rövidülése. A negyedév pozitív eredménye ellenére a saját tőke állománya valamelyest (0,1%-kal, 5 milliárd forinttal) tovább apadt, ami mögött osztalékfizetés, illetve osztalék elhárítás állhat.

Az **eszközállományon** belül a bankközi betételhelyezések kivételével minden fontosabb eszköztípus állománya emelkedett. A bruttó hitelállomány 5,1%-kal (973 milliárd forinttal) bővült. Az értékvesztés és az értékelési különbözet 4%-kal csökkent, míg a felhalmozott kamat nem gyakorolt érdemi hatást, így a nettó hitelállomány összességében 5,5%-kal (1.009 milliárd forinttal) emelkedett. A negyedév során megfigyelhető forintgyengülés szintén pozitívan hatott a forintban kifejezett állományra. A nem pénzügyi vállalati szektor bruttó hitelállománya az átlagon felül (5,2%-kal, 403 milliárd forinttal) növekedett; a háztartási hitelek bővülése (2,4%, 139 milliárd forint) ettől lényegesen elmaradt. Az államháztartási szektor hiteleinek dinamikája meghaladta a 10%-ot.

A fenti hatások eredőjeként a hitelintézeti szektor **teljes nettó hitel/betét mutatója** 81%-ra csökkent; míg a bankközi hitelállományok nélkül számítva csaknem két százalékponttal, 78%-ra emelkedett.

Az adózás előtt számított **eredmény** - az előző év azonos időszakához képest csaknem 20%-kal csökkent - kicsivel meghaladta a 320 milliárd forintot. Ez évesítve 15,6% tőkearányos és 1,7% eszközarányos megtérülést jelent. (Osztalék, céltartalék és értékvesztés nélkül számítva, 180 milliárd forint nyereség mellett, csak 8,7, illetve 1% a tőke, illetve az eszközarányos megtérülés.) A nettó kamatbevétel az előző negyedévi növekedést követően ismét visszaesett, a nettó díj- és jutalékbevételek ugyanakkor növekedtek, és az egyéb pénzügyi és befektetési tevékenységek eredménye is javult. Az igazgatási költségek 5%-ot meghaladóan nőttek.

A lakossági hitelezés területén az MNB **kamatvárokozással korrigált teljes hiteldíj mutató (KTHM)** bevezetését célzó javaslata a fogyasztók minél jobb tájékoztatását, döntéseik megalapozását akarja elősegíteni. A bankszektor egy egységes és egzakt számítási, illetve közzétételi módszertan kialakítását támogatja, amely lehetővé teszi a különböző bankok által közölt KTHM értékek összehasonlítását. Az adósok kamatkockázatának csökkentésére kidolgozott MNB intézkedéscsomag a KTHM bevezetése mellett **az adóssághék szabályok (jövedelemarányos törlesztő-részlet mutató (JTM)) kamatperiódus szerinti differenciálását** kezdeményezte. A rendelet módosítása - a JTM szabályozás finomhangolása - rövidebb kamatperiódusú hitelek esetében alacsonyabb jövedelem arányos törlesztő részlet alkalmazására ad lehetőséget.

A lakossági hitelpiac bővülésével tagbankjaink részéről egyre nagyobb igény merült fel **a fogyasztói hitelezés szabályozásának az egyszerűsítése, az adminisztrációs terhek további csökkentése**, valamint **a digitalizációs fejlődés irányába való nagyobb elmozdulás** iránt. A Magyar Bankszövetség széleskörű, ad hoc munkacsoportot hívott életre az ezt elősegítő javaslatok kidolgozására.

A jelzáloghitelre vonatkozó tájékoztatási szabályokról szóló - a szerződésben alkalmazott referenciamutatóra vonatkozó tájékoztatást szabályozó - **NGM rendelet** módosítása a vonatkozó irányelv-módosítás teljesebb implementálását valósította meg.

A földhivatalok részére adott törlési engedélyek kiállításának határidejéről egységes, szektorszin-tű, fogyasztóbarát gyakorlat kialakítására - **a törlési engedély kiadásának a rövidítésére** - irányuló tagbanki kezdeményezés a lakossági hitelezés gördülékenyebbé tételét szolgálja.

A bajba jutott jelzáloghitelek helyzetére megoldást jelenthet az **egyszerűsített magáncsőd törvény**, amely egy új típusú, egyszerűsített, bíróságon kívüli adósságrendezési eljárást kíván bevezetni a már jelentős összegű fizetési késedelemmel érintett, és ezért lakhatásukban veszélyeztetett lakossági jelzáloghitel adósok számára. Az Igazságügyi Minisztérium az egyszerűsített magáncsőd törvény megalakításával egyidejűleg a 2015-ben elfogadott - és azóta változatlan -, **a természetes személyek adósságrendezéséről szóló törvény (magáncsőd-törvény)** módosítását is tervezi. A jogszabály tervezetek véleményezésében a Bankszövetség szakértői aktívan részt vesznek.

Az Európai Unió **Általános Adatvédelmi Rendeletének (GDPR)** a 2018. május 25-i **hatályba lépése** számottevően átalakítja a banki folyamatokat. Az **elektronikus ügyintézésről szóló törvény** hasonlóan

nagy hatással jár a belső ügyintézés megszervezésére, a különböző hatóságokkal és egyéb szervezetekkel való kapcsolattartásra. Az e-ügyintézés kapcsán a szektor széles körű, részleteket érintő egyeztetéseket folytatott - többek között - a Magyar Államkincstár, a Magyar Országos Közjegyzői Kamara, az Országos Bírósági Hivatal, a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, valamint a Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. képviselőivel.

A második negyedév során a **Magyar Nemzeti Bank** egyeztetést folytatott az egyes pénzügyi szervezetek panaszkezelésének formájára és módjára vonatkozó részletes szabályokról szóló rendelet tervezetről, valamint az online azonosításról és szűrőrendszerekről szóló MNB rendelet módosításáról. A tőkepiacon irányadó termékjövahagyásra vonatkozó követelményekhez kapcsolódó - az Európai Értékpapír-piaci Felügyeleti Hatóság azonos tárgyú iránymutatásai alapján elkészített - MNB ajánlás július közepén lépett hatályba.

Az **adatszolgáltatás** terén a jegybanki analitikus hitelregiszter kialakítását célzó **HITREG projekt ütemezésében** a megfelelő felkészülést segítő **változtatás**, hogy a hitelintézeteknek 2019 januárja helyett 2019 júniusáról kell első ízben adatot küldeni, 2019. szeptember 30-i határidővel. Az MNB felhívta az adatszolgáltatók figyelmét arra, hogy a fejlesztési idők tervezésekor a tesztidőszakkal is számoljanak.

Az **XBRL jelentésformátum** bevezetésének időzítéséről végzett igényfelmérés alapján a válaszadó bankok többsége 2020. január 1-jét követően tudná biztosítani az Európai Bankhatóság elvárásainak való megfelelést.

A **pénzforgalom** területén a nemzetközi szabályozás változása, illetve a hazai pénzforgalmi infrastruktúra fejlesztése szükségessé tette, **szakértői almunkacsoportok** létrehozását a felmerült feladatok megoldására. Így almunkacsoport alakult a **Fizetési számla irányelvhez kapcsolódó rendeletek feldolgozására**, illetve a **924/2009 számú – a határokon átnyúló fizetések egyes díjait szabályozó – EU rendelet módosítása** kapcsán. Ugyancsak az uniós szabályozási követelmények hívták életre az új pénzforgalmi irányelvhez (PSD2) kapcsolódóan az **erős (biztonságos) ügyfél-hitelesítéssel foglalkozó SCA RTS almunkacsoportot**. A hazai infrastruktúra fejlesztése kapcsán tagságunk egyhangú igényére szerveztük meg korábban az **AFR/AZUR almunkacsoportot**, majd a **fizetési kérelem almunkacsoportot**.

A **Fizetési számla irányelvhez** kapcsolódó uniós rendeletek feldolgozását követően az almunkacsoport véleményezte a Pénzügyminisztérium által készített; a **fogyasztók részére vezetett fizetési számlákhoz kapcsolódó díjakról történő tájékoztatás egyes kérdéseiről szóló kormányrendelet** tervezetét, és kidolgozta az összehasonlító nemzeti web-oldalnak történő adatszolgáltatást előkészítő **minta díjjegyzékeket**.

Az **azonnali fizetési rendszer projekt** kapcsán, az MNB honlapján két információs felületet is segíti a tájékozódást. Az egyiken az azonnali fizetésekről szóló leggyakoribb kérdésekben; a másikon a szolgáltatást érintő, azzal összefüggő, a PSD2-ből adódó értelmezési és alkalmazási kérdésekben ismerhető meg az MNB szakmai véleménye. Június 7-én az MNB sajtótájékoztatón informálta a közvéleményt a projekt aktuális állásáról. Az azonnali fizetési szolgáltatáshoz kapcsolódó **fizetési márka** bevezetéséről várhatóan az ősszel születik döntés. Az AFR/AZUR projekt részét képezi a „**Fizetési kérelem**”, mint jövőbeli funkció. Ennek az átutalási módnak - ami az azonnali fizetési rendszerben a beszedés egyfajta megfelelője - a bevezetése nem kötelező, hanem ajánlott szolgáltatás.

A Magyar Nemzeti Bank a **GIROBankváltás szolgáltatásra** vonatkozó P61 kötelező adatszolgáltatás kapcsán azt az elvárást fogalmazta meg, hogy az „**egyéb, és pedig**” választási opció kerüljön megszüntetésre és a lehetséges visszautasítási okok konkrétan legyenek meghatározva. Az MBSZ megoldási javaslatokat dolgozott ki, amelyek alapján a Felügyelet is változtatásokat kezdeményezett.

Az MNB legutóbbi adatai szerint 2018. első negyedévében folytatódott az elektronikus pénzforgalom bővülése; a **bankkártyás vásárlási forgalom** darabszámban és értékben egyaránt 24 százalék fölötti emelkedést mutatott, és a vásárlások háromnegyede (értékben közel kétharmada) az érintéses technológia használatával történt. Ugyanakkor csökkent a hazai kibocsátású kártyákkal elkövetett vissza-

élések forgalomhoz viszonyított aránya. A kártya elfogadói hálózat bővülését és modernizációját az NGM/PM **terminalizációs programja** is segíti. Az internetes elfogadóhelyek száma meghaladja a 9700-at.

A Pénzügyminisztérium az Európai Unió Bírósága **SZÉP kártya** ügyben hozott ítéletének végrehajtása érdekében úgy módosította a Széchenyi Pihenő Kártya szabályozását, hogy **a kártya kibocsátása pénzforgalmi szolgáltatássá alakuljon át**. A jelenleg használt **SZÉP kártyák** (több mint 1,5 millió kártya) **lecserélését** illetően kérdéses volt, hogy az erős ügyfél-hitelesítést (SCA) szabályozó RTS előírásai a SZÉP kártyákra is vonatkoznak-e, vagy alkalmazható az RTS-ben szereplő kivételszabály. A PM végül egy olyan állásfoglalást dolgozott ki, amely lehetővé teszi a jelenleg forgalomban lévő SZÉP kártyák további használatát.

A bankközi készpénz kereskedelemfejlesztésre vonatkozóan elkészült az új kereskedési folyamatok feltérképezése. A munkaanyag már alkalmas arra, hogy IT fejlesztő cégeknek is átadható legyen, ajánlat kérés céljából.

A második negyedév egyik kiemelkedően fontos eseménye **az Európai Fizetési Tanács (EPC) elnökének a Magyar Bankszövetségben tett látogatása** volt. A találkozóra nem csak a SEPA munkabizottság tagsága, hanem a pénzforgalmi és készpénz munkacsoport tagjai, valamint az MNB és a MÁK képviselői is meghívást kaptak. Az EPC elnöke előadásában jelentős teret szentelt az EPC szervezeti reformjának és tevékenységének tartalmi megújításának.

A SWIFT Közgyűlés tisztújítása a hazai Felhasználói és Tulajdonosi Csoportot is érintette, hiszen az ország-csoportunkat képviselő, *Soren Haugaard* három éves terminusa is lejárt. A dán szakembert a magyar, és az ország csoportba tartozó többi tagok támogatása alapján a Közgyűlés újabb három évre, 2021-ig megválasztotta a SWIFT igazgatósági tagjának.

A Pénzügyminisztérium 2018. június 18-án tette közzé **az adótörvényeket módosító javaslatokat**. **Az adócsomag** elemei közül a szektort nagymértékben érinti, hogy a magánszemélyek fizetési számlájáról történő átutalások esetén **az átutalás 20 ezer forintot meg nem haladó része nem képez pénzügyi tranzakciós illetékalapot**. (A Bankszövetség a lakossági tranzakciók illetékmentességére tett javaslatot, de ezt nem fogadta el a törvényalkotó.) Az immateriális javak amortizációjának IFRS-ek szerint történő elszámolásával és társasági adóban történő érvényesítésével kapcsolatos, illetve bizonyos elhatárolt bevételek kétszeres megadóztatásának az elkerülésére vonatkozó javaslatunkat ugyanakkor beépítették a jogszabályba, hasonlóan a NYESZ-R számlák hordozása esetén az igazolás kiállítási és adatszolgáltatási kötelezettségek egyértelműsítésére tett javaslatunkhoz. Az adócsomag egyik technikai jellegű módosítása **megszüntette a „hitelintézetek különadóját”, de pénzügyi szervezetek különadója megmarad**, így az intézmények fizetési kötelezettsége nem változik.

A Magyar Bankszövetség éves rendes **Testületi Ülésére** 2018. április 20-án került sor, amelyen elfogadták a szervezet tevékenységi, gazdálkodási illetve költségvetési beszámolóit és terveit. A Testület új elnökségi taggá választotta meg *Bernáth Tamást*, az MFB elnök-vezérigazgatóját. A Magyar Bankszövetség tagintézményeinek vezetői – immár harmadik alkalommal - közös állásfoglalást - **bankszövetségi kommunikét** - fogadtak el.

Június elején Zágrábban került sor **a regionális bankszövetségek** immár 8 tagra bővült, sorrendben tizenharmadik - találkozója, amelyen a nemzetközi szabályozási és piaci trendekről és a nemzetközi érdeklődésre számot tartó nemzeti fejleményekről egyeztettek a résztvevők.

Az Európai Bankföderáció által kezdeményezett, Magyarországon kiemelkedően sikeresnek bizonyult **Pénz7** idei újdonsága az **európai szintű kvízzjáték** volt, amelynek brüsszeli döntőjén 30 ország diákjai vehettek részt. A szervezők modern formában - mobiltelefonon vagy számítógépen elérhető - kérdések és feladatok publikálásával segítik a diákok körében a pénzügyi kultúra játékos fejlesztését, olyan témakörökben, mint a pénzügyi műveltség, digitális biztonság, a pénzhasználat és a kapcsolódó matematikai alapok.

A **globális szabályozó testületek** - a Pénzügyi Stabilitási Tanács (FSB) és a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság (BCBS) - mostanra mindenekelőtt az elhatározott **reformok konzisztens, teljes körű és határidőben történő bevezetését** tartják szem előtt. Az **újonnan keletkező sérülékenységek és kockázatok** felismerése és megfelelő kezelése szintén alapvető. Az elmúlt időszakban **az FSB** fontos intézkedéseket tett **a hatékony globális szanalási rezsim megteremtésére**, a teljes veszteségviselő kapacitásra vonatkozó szabályok implementálásának az elősegítésére.

A negyedév során a **BCBS** - az értékpapír-felügyelet nemzetközi szervezetével (IOSCO) közösen - két dokumentumot hozott nyilvánosságra az **egyszerű, átlátható és összehasonlítható rövid lejáratú értékpapírosítás** beazonosításáról, illetve tőkekövetelményéről. A Bizottság státuszjelentést készített a kockázati adatok hatékony aggregálásának és jelentésének a megvalósításáról; valamint technikai módosítást hajtott végre a nettó stabil finanszírozási mutató (NSFR) számításán. A BCBS által 2014 áprilisában elfogadott **nagykockázati szabályozást** 2019. január 1-től kell alkalmazni.

Az új kockázatok figyelemmel kísérésének jegyében a BCBS „anyaintézménye”, a Nemzetközi Fizetések Bankja (BIS) 2017 éves jelentésében kimerítően foglalkozott a kriptovaluták elemzésével és értékelésével.

Az **Európai szabályozás** terén fontos előrelépést jelent, hogy az Európai Tanács 2018. május 25-én megegyezett a **bankszektor kockázatainak csökkentését célzó intézkedéscsomaggal (RRP)** kapcsolatos közös álláspontjáról. A csomag a Bazel III egyezmény 2016 novemberig elfogadott szabályainak az európai implementálását célozza és módosítja a tőkekövetelményre, valamint a szanalásra vonatkozó európai szabályozást. A csomagot júniusban az Európai Parlament is elfogadta, így a kiemelkedően fontos prudenciális szabályrendszerrel a nyári szünetet követően megkezdődhetnek a háromoldalú (trialógus) tárgyalások.

A **Bazel III egyezmény 2017 decemberi véglegesítésének az európai átültetése** kapcsán az Európai Bizottság tanácskéréssel fordult az Európai Bankhatósághoz, arra kérve, hogy készítsen átfogó elemzést és értékelje a reform különböző elemeinek a bankszektorra illetve a gazdaság egészére gyakorolt hatását. Az EBA első lépésként adatgyűjtésbe kezd; amely a kisebb, kevésbé komplex, illetve a speciális üzleti modellel rendelkező bankokra is kiterjed. Az értékelés során az EBA szorosan együttműködik a nemzeti hatóságokkal, a szektorral és a többi jogszabályalkotóval.

A **Bankunió** megvalósításában a korábbi ígérek ellenére sem történt áttörés. A június 29-i EU csúcson a felek decemberre halasztották az euró zóna reformjára vonatkozó döntéseket. Ekkor határozottan majd a csődbe került bankok szanalásánál igénybe vehető - mintegy 60 milliárd eurós - pénzügyi védőhálóról, míg az európai betétbiztosítási rendszerrel (EDIS) kapcsolatos tárgyalások megkezdésére nem is jelöltek meg időpontot.

A **Tőkepiaci Unió** felépítése is csak lassan halad előre. Az új csődszabályozási javaslatról (a fizetőképességi irányelvről) a tagállamok részleges megállapodásra jutottak. A Tanács megegyezést ért el további két fontos kezdeményezésben; a befektetési alapok határokon átnyúló forgalmazását, illetve a pán-európai magán nyugdíj termékeket (PEPP) érintően. A Bizottsági javaslatot tett a vállalkozások határokon átnyúló mozgásának és az online megoldások használatának a megkönnyítésére.

II. Makrogazdasági kitekintés, a bankszektor működési feltételei

2018 második negyedévében **a megelőző negyedév ütemében, azonban kevésbé egyenletesen folytatódott a világgazdaság bővülése**, miközben az év egészére vonatkozó növekedési kockázatok erősödtek. Az IMF fenntartotta várakozását, hogy a bővülés mind az idén, mind jövőre elérheti a 3,9%-ot. Globális szinten a pénzügyi kondíciók még mindig inkább kedvezőek, bár az Egyesült Államokban erőteljesen növekednek a piaci hozamok, illetve több gyenge fundamentumokkal rendelkező gazdaság fizetőeszköze került nyomás alá. Az olajárak növekedése, valamint az USA által indított védővám intézkedések és a nagy partnerek által adott válaszok egyre inkább veszélyeztetik a bővülést.

Az **USA gazdaságának** második negyedéves, szezonálisan kiigazított éves **reálnövekedési üteme elérte a 4,1%-ot**, ami csaknem két százalékponttal haladta meg az előző negyedévben mért értéket. A bővülés fő hajtóereje ismét a belső fogyasztás, ami nem meglepő, hiszen viszonylag stabil bérek mellett továbbra is jelentősen bővült a munkahelyek száma és a foglalkoztatás. Az üzleti beruházások tovább növekedtek, míg a lakóingatlan építés dinamikája visszaesett. A nettó export és a kormányzati szektor kiadásai növekedtek, és a készletezés mértékének csökkenése is kedvező hatást gyakorolt a GDP-re. A Fed júniusban - a kamatonövelési ciklusban hetedik alkalommal - 25 bázisponttal emelte az irányadó kamatot, ami elérte a 2%-ot. A negyedév során a dollár fokozatosan - az euróval szemben 6%-ot meghaladóan - erősödött, de ez még nem tükröződik a nettó export adatokban.

Az **Európai Unióban az előző év végéig tapasztalt kedvező üzleti hangulat** az első negyedévet követően - elsősorban az EU-t feszítő politikai kockázatok (a hard Brexit, a migráció miatti feszültség a tagállamok között és a tagállamokon belül, az USA kereskedelmi és közel keleti politikája) miatt - a második negyedévben **tovább romlott**, azonban ez még nem jelentkezett számottevő teljesítményromlásként. A második negyedévben **a növekedés az euró zónában egytized százalékponttal visszaesett** (így 0,3%-ot ért el, a megelőző évhez mérten pedig 2,1% volt), míg **az Unió egészét tekintve nem változott** (0,4%, 2,2%). A növekedés fő hajtóereje a javuló munkaerőpiac által támogatott belső fogyasztásnövekedés és a nettó export. A nettó exportot az euró dollárral szembeni negyedév során mutatkozó gyengülése segítette, és a kialakulóban lévő amerikai protekcionista kereskedelmi intézkedések még nem korlátozták érezhetően. Az euró zóna inflációja a korábbi időszak alacsony szintjéhez képest jelentősen emelkedett, és mértéke - elsősorban a kőolaj árak növekedése miatt - júniusra elérte az Európai Központi Bank (ECB¹) 2%-os célszintjét. Ugyanakkor a maginfláció alig több mint ennek a fele, ami nem utal számottevő inflációs nyomásra.

Japánban - az első negyedéves gyengülő növekedési adatokat követően - a második negyedévben **a várakozáson felüli volt a bővülés**; negyedéves szinten 0,5%, év/év alapon 1,9%. A javuló adatok mögötti hajtóerő a kedvezően alakuló belső kereslet és a beruházások bővülése volt. Az export csökkenése miatti gyenge külkereskedelmi mérleg lefelé húzta a teljesítményt.

Kína gazdaságának növekedési üteme mérsékelten csökken, a második negyedévben éves alapon 6,7%-ot ért el, ami egytized százalékponttal kisebb a megelőző negyedévinél. A belső fogyasztás és a beruházások az év során folyamatosan csökkentek és a nettó export is fékezőleg hat a növekedésre, holott az Egyesült Államokkal elinduló kereskedelmi háború hatása még nem jelentkezett erőteljesen ebben az időszakban.

Oroszországban a kedvezően alakuló energiahordozó árak és a Kína felé kiépülő új szállítási kapacitások eredményeként **a nettó export jelentősen emelkedett**, ami várhatóan a növekedési adatokban is megjelenik, de ez csak tovább fokozza az energiahordozókra épülő gazdaság monokultúráját. A bővülés tekintetében további kockázatot jelent, hogy a természetes reprodukció Európa más részeihez hasonlóan alacsony és a termelékenység immár öt éve nem növekszik.

A világgazdasági és európai konjunktúra némi megtorpanása ellenére **még mindig kedvezőnek tekinthető a magyar gazdaság külszíni környezete**. Ez megmutatkozik a második negyedév növekedési számaiban: a KSH első becslése szerint a GDP megelőző év azonos időszakához mért, szezonálisan

¹ European Central Bank

és munkanaphatással kiigazított növekedése 4,4% volt. Ez némi csökkenést jelent a megelőző negyedévihez (4,7%-hoz) képest, de az Európai Unióban ismét dobogós helyen végeztünk.

A **termelési oldalon** a növekedéshez csaknem minden fontosabb ágazat hozzájárulhatott, legnagyobb mértékben a piaci alapú szolgáltatások.

A **felhasználási oldalon** a várakozások szerint a korábbi trendek folytatódtak. A növekedést továbbra is a kifejezetten dinamikus fogyasztás és a beruházások táplálhatták. A nettó exporton belül az áruforgalmi többlet csökkenése lefelé húzhatta a bővülést, amit részben ellensúlyozhatott a szolgáltatások külkereskedelmi egyenlegének javulása.

A **munkaerőpiacon** a foglalkoztatás és a munkanélküliség a tavaly őszi tartó szintről a második negyedévben mozdult el ismét, előbbi hat tized, utóbbi három tized százalékpontot javult és elérte a 69,3, illetve a 3,6%-ot. A foglalkoztatottak száma a mezőgazdaság és a szolgáltatások kivételével minden piaci ágazatban bővült, miközben tovább mérséklődött a közfoglalkoztatottak aránya. A **keresetek** növekedési üteme májusig némileg lassult, de egy év alatt így is csaknem **11 százalékkal nőttek**.

A negyedév során az **árszínvonal** éves üteme jelentősebben emelkedett a megelőző negyedéveshez mérten és június végére – több mint öt év után először – egytized százalékponttal **meghaladta az MNB 3%-os inflációs célszintjét**. A legnagyobb hatása éves alapon az üzemanyagárak 15 %-os emelkedésének volt, aminek fő oka a tavaly csökkenő, idén növekvő trend miatti bázishatás. A maginfláció az időszak végén 2,4%-on állt, ami elmarad a jegybanki céltől. A keresetek dinamikus növekedése láthatóan továbbra sem gyakorol érdemi hatást az inflációra.

Az **államháztartás** június végéig számított pénzforgalmi hiánya a tavalyihoz hasonlóan magas lett, meghaladta az 1.420 milliárd forintot, ami az egész éves előirányzat 104%-a. Ennek elsődleges oka az uniós forrásokból megvalósítandó projektek költségvetési előfinanszírozása, ami június végéig közel ezermilliárd forintot tett ki (a 1.118 milliárd forint finanszírozásból 162 milliárdot utalt át az EU). Az EU módszertanával számított (az EU előfinanszírozással korrigált) 2,4%-os költségvetési hiánycél év végére továbbra is tartható a felelős tárca álláspontja szerint.

A belső kereslet növekedése ellenére, a tartósan magas külkereskedelmi többletnek köszönhetően **a folyó fizetési mérleg** és **a külső finanszírozási képesség** is tartósan többletet mutathat, ami hozzájárul a külső adósságok és így a külső sérülékenység meredek csökkenéséhez.

A Magyar Nemzeti Bank folytatta a korábbi **monetáris politikáját**, szinten tartva az irányadó jegybanki kamatrátát. A Monetáris Tanács álláspontja szerint a hazai laza monetáris politika - a változó nemzetközi monetáris kondíciók mellett is - még 5-8 negyedéven keresztül fenntartható.

Az **euró forintárfolyama** a negyedév során emelkedett, a szokásosnál szélesebb, 310-328 forint közötti sávban mozgott.

2018 második negyedévében az előzetes felügyeleti statisztikák alapján **a hitelintézetek összesített mérlegfőösszege 3,6%-kal** (1 341 milliárd forinttal) **növekedett**. A forint állományok bővülése (3,4%) nem érte el ezt a szintet. Az euró és az egyéb fontosabb devizák árfolyamának erősödése lényegesen meghaladta az érintett állományok forintban kifejezett növekedését, a devizában számított nominális állományok csökkentek.

A **forrás oldalon** a kibocsátott értékpapírokon kívül minden fontosabb forrástípus növekedett. A teljes bruttó **betétállomány** 993 milliárd forinttal (4%-kal) bővült. Ezen belül a bankközi betétek átlag feletti, az egyéb betétek átlag alatti mértékben emelkedtek (előbbieket 11,4, utóbbiak 2,7%-kal). Mind a belföldi, mind a külföldi betétállományok növekedtek, utóbbiak jelentős mértékben (9,1%-kal). Az utóbbi időszak trendjeivel ellentétben a második negyedévben megállt a betétportfólió átlagos futamidejének rövidülése. A bankközi betétek esetében megfordult a trend, míg az egyéb betéteknél nagyjából a korábbi lejárat szerkezetben valósult meg a bővülés.

A betétállomány a háztartások és a vállalatok esetében bővült (az előbbi esetében 4,1%-kal, 370 milliárd forinttal; az utóbbinál 5,9%-kal, 472 milliárd forinttal), míg az államháztartás és a nem monetáris pénzügyi ágazatok esetében csökkent (4,7%-kal, 62 milliárd forinttal; és 8,3%-kal, 220 milliárd forinttal).

A bankközi hitelek is magában foglaló bankközi források összességében 8,1%-kal (652 milliárd forinttal) növekedtek, a bővülés a futamidők tekintetében kiegyensúlyozott volt.

Az időszak során a kibocsátott értékpapírok állománya az előző negyedévi folyamattal egyezően tovább csökkent (2,3%-kal, 50 milliárd forinttal).

A negyedév pozitív eredménye ellenére **kismértékben** (0,1%-kal, 5 milliárd forinttal) **tovább mérséklődött a saját tőke állománya**, ami részben osztalékfizetéssel, illetve osztalék elhatárolással állhat összefüggésben.

Az **eszközállományon** belül minden fontosabb eszköztípus állománya emelkedett a bankközi betétel-helyezések kivételével. Ez utóbbi esetében a bankközi hitelállománnyal együtt számítva ugyancsak növekedés volt tapasztalható. A hitelállomány növekedése, mind a bankközi állományokkal, mind azok nélkül átlagot meghaladó volt, míg a többi fontosabb eszköztípusnál egy százalék alatti volt a bővülés.

A bruttó **hitelállomány** a második negyedévben 5,1%-kal (973 milliárd forinttal), a bankközi hitelek nem számítva 4,8%-kal (796 milliárd forinttal) bővült. Az értékvesztés és az értékelési különbözet 4%-kal csökkent, míg a felhalmozott kamat nem gyakorolt érdemi hatást az állományra, így a nettó hitelállomány összességében 5,5%-kal (1.009 milliárd forinttal) emelkedett. Fontos kiemelni a forintgyengülés pozitív hatását az állománynövekedésre. Míg a forintállományok jelentős, de mégis átlag alatti növekedést produkáltak (4,1%), addig a devizaállományok nominálisan átlag feletti mértékben bővültek (az euró esetében 6,1%-kal, az egyéb devizák esetében 9,2%-kal), azonban az árfolyamok változásával korrigálva 1-2% körüli tényleges nominális bővülés számítható. A hitelezés számottevő emelkedéséhez 5,6%-os növekedésével leginkább a belföldi operáció járult hozzá, míg a külföldi hitelek bruttó értékének növekedése ettől lényegesen elmaradt (2,1%).

A nem pénzügyi vállalati szektor bruttó hitelállománya átlagon felül (5,2%-kal, 403 milliárd forinttal) növekedett és ezt tovább javították az értékvesztés visszaírások. A háztartási hitelek bővülése (2,4%, 139 milliárd forint) ettől lényegesen elmaradt, de itt jóval magasabbak voltak az értékvesztés visszaírások. Említést érdemel az államháztartási szektor hitelezése, ahol a bővülés meghaladta a 10%-ot.

A fenti hatások eredőjeként **a hitelintézeti szektor teljes nettó hitel/betét mutatója 81%-ra csökkent**, míg bankközi hitelállományok nélkül számítva csaknem két százalékpontot emelkedett (78%).

Az adózás előtt számított **eredmény** a megelőző év azonos időszakához képest csaknem 20%-kal csökkenve kicsivel meghaladta a 320 milliárd forintot (2017 második negyedévében 397 milliárd forint volt). Ez évesítve 15,6% tőkearányos és 1,7% eszközarányos megtérülést jelent. (Osztalék, céltartalék és értékvesztés nélkül számítva, 180 milliárd forint nyereség mellett, csak 8,7, illetve 1% a tőke, illetve az eszközarányos megtérülés.) A nettó kamatbevétel - mind az előző év azonos időszakához, mind a megelőző negyedévhez viszonyítottan - ismét visszaesett, a nettó díj- és jutalékbevételek ugyanakkor növekedtek, illetve az egyéb pénzügyi és befektetési tevékenységek eredménye is javult. Mind negyedéves, mind éves viszonylatban drasztikusan, 5%-ot meghaladóan nőttek az igazgatási költségek, ezen belül azonban a személyi költségek éves szinten növekvő, negyedéves szinten csökkenő tendenciát mutatnak.

III. Vállalati üzletág

A hitelpiac jelenlegi szerkezete

Az **MNB júniusi tanulmánya** szerint az MNB Növekedési Hitelprogramjának jelentős szerepe volt a hitelállomány csökkenésének megállításában. A kkv-hitelpiac megfelelő működéséhez szükséges a hosszú, fix kamatozású kkv-hitelek nagyobb térnyerése. A program keretében annak 2017. első negyedév végi lezárultáig 40.000 hazai mikro-, kis- és középvállalkozás jutott kedvező finanszírozáshoz, a megkötött szerződések összege pedig meghaladta a 2.800 milliárd forintot. Az MNB becslései szerint az NHP 2-2,5 százalékponttal járulhatott hozzá 2013–2017 között a gazdasági növekedéshez, és ezzel a foglalkoztatásra is jelentős hatást gyakorolt. Az NHP keretében nyújtott, akár 10 éves futam-

időre is elérhető hitelek egyik legfontosabb vonzereje a kamat kedvező szintje mellett annak fix jellege volt, amit mind a hitelintézetektől, mind a vállalkozásoktól kapott visszajelzések megerősítettek. A program bő 1 évvel ezelőtti lezárását követően nem történt számottevő visszaesés a kkv-hitelek volumenét illetően, a hitelek futamidejének eloszlása viszont a rövidebb lejáratok irányába tolódott el: az 5 éven túli futamidejű hitelek részaránya 30 százalék körüli szintre esett vissza, ami elmarad az NHP idején tapasztalttól. A hosszú hitelek részarányának csökkenése mellett a program második szakaszát, illetve teljes kivezetését követően visszaesett a fix kamatozású kkv-hitelek aránya is, különösen a hosszabb futamidők esetében. Az elmúlt négy negyedévben nyújtott 5 éven túli új kkv-hitelek mindössze 20-30 százaléka volt fix kamatozású, ami továbbra is elmarad az NHP kivezető szakasza idején tapasztalt, jellemzően inkább kétharmadhoz közeli aránytól. A dinamikus gazdasági növekedéshez szükséges, hogy a vállalkozások beruházásaik megvalósításához stabil, kiszámítható kamatterherrel jellemezhető finanszírozási lehetőségeket találjanak. Az NHP lehetővé tette ezt a kkv-k számára, a program kivezetésével azonban a hitelpiacon ezek a lehetőségek szűkültek.

IV. Lakossági üzletág

MNB javaslat a KTHM mutató bevezetésére

Az MNB a Minősített Fogyasztóbarát Lakáshitel programjának eredményeit nem tartotta elégségesnek **a futamidő alatt végig, illetve hosszú kamatváltoztatási perióduson belül fix kamatlábú** hosszú futamidejű lakossági hitelek általa elvárt ütemű elterjedésére. Céljának elősegítésére áprilisban két további kezdeményezéssel kereste meg a bankszektor, **a JTM mutató változó, illetve rövid kamatperiódusú hitelekre vonatkozó szigorításával, illetve egy korrigált THM bevezetését** szolgáló, új ajánlástervezettel.

A **kamatvárokozással korrigált teljes hiteldíj mutató (KTHM)** mutató lényege, hogy a THM nem az induló nominális kamatlábak alapján, hanem az adott időpontban a bankközi kamatlábakból becsült hozamgörbe alapján kalkulált pénzáramokból kerül kiszámításra. Az MNB ajánlástervezete a KTHM-et a THM mellett, azzal azonos körülmények között várja el kiszámítani és feltüntetni.

Az MNB júniusban mutatta be, hogy milyen módszertan alapján javasolja a hozamgörbék becslését. A bemutatott módszer egy előremutató pénzügyi-matematikai modellt alkalmaz. A bankszektor álláspontja, hogy **egységes és egzakt számítási, illetve közzétételi módszertant** szükséges kialakítani, amely maradéktalanul lehetővé teszi, hogy -- a THM céljának megfelelően a különböző bankok által megadott **KTHM értékek összehasonlíthatók**, illetve nem teszi lehetővé, hogy ugyanolyan hitelkondíciók mellett, pusztán a határidős kamatbecslések miatt különbözzenek a közzétett KTHM értékek. Javaslatunk szerint egyszerűen alkalmazható modell, illetve módszertan szükséges, amely egyértelmű, nem manipulálható eredményeket ad és biztosítja a piaci kamatok pontos illeszkedését a számított hozamgörbére. A THM célja szerint a fenti követelmények közül az egyszerű alkalmazhatóságnak és a manipulálhatatlanságnak tulajdonítunk fontosságot. Az MNB álláspontja szerint a javasolt modelljük a fentiekből két feltételt tud egyszerre kielégíteni.

Az MNB jelenleg mérlegeli a-KTHM számítás és közzététel megfelelő módszertanát.

A JTM szabályozás finomhangolása

Az adósok kamatkockázatának csökkentésére kidolgozott MNB intézkedéscsomag a KTHM bevezetése mellett **az adósságfék szabályok (JTM) kamatperiódus szerinti differenciálását** kezdeményezte. A rendelet módosítása rövidebb kamatperiódusú hitelek esetében alacsonyabb jövedelem arányos törlesztő részlet alkalmazására ad lehetőséget.

A Bankszövetség kockázati szempontból egyet ért a módosítások szándékával, a lakosság prudens hitelezése kívánatos nemzetgazdasági cél. Azonban az elmúlt időszak gazdasági környezete miatt a reálbérek és ennek megfelelően az igényelt hitelösszegeknek megfelelő módosítások is megfogalmazásra kerültek a Bankszövetség tagintézményei által, így a rendelet hatálya alá tartozó hitelek összeghatárának ehhez igazítását is indokoltnak tartjuk. A javasolt megoldás - a JTM mutató korlátjának kamatperiódus szerinti differenciálása - összetett és nehezen alkalmazható, így indokolt, hogy a módosításra történő felkészülésre elegendő idő álljon az intézmények rendelkezésére.

MBSZ kezdeményezés a fogyasztói hitelezés szabályozásának az egyszerűsítésére

Az elmúlt években a magyar gazdaságban a lakossági hitelezés élénkülése volt megfigyelhető. A hitelpiac bővülésével egyre nagyobb igény merült fel **a fogyasztói hitelezés szabályozásának az egyszerűsítése, az adminisztrációs terhek további csökkentése, valamint a digitalizációs fejlődés irányába való nagyobb elmozdulás** iránt. A Magyar Bankszövetség széleskörű, ad hoc munkacsoportot hívott életre a kezdeményezés kidolgozása érdekében, amelyben szereplő felvetéseket a Bankszövetség más munkacsoportjai is megvitatták. A második negyedévben a javaslatot tárgyalta többek között a Jogi, az Ingatlanértékelési, az Adatvédelmi, a KHR, a Cégek, a Pénzmosási, a Workout munkacsoport. Az egyeztetéseken a tagintézmények lakossági hitelezéssel foglalkozó szakértői is részt vettek. A közösen kidolgozott komplex csomag több jogszabályi szintet érint, amelyben koncepcionális és technikai szinten kerültek megfogalmazásra az észrevételek. A koncepciót a Pénzügyminisztérium, valamint az Igazságügyi Minisztérium részére várhatóan nyár végén küldi meg a Bankszövetség.

A jelzáloghitelre vonatkozó tájékoztatási szabályok módosítása

A pénzügyi eszközökben és pénzügyi ügyletekben referenciamutatóként vagy a befektetési alapok teljesítményének méréséhez felhasznált indexekről szóló 2016/1011 EU rendelet módosította a 2008/48 és a 2014/17 számú EU irányelveket, amelyek értelmében a bankoknak a szerződéskötést megelőzően tájékoztatást kell nyújtaniuk a szerződésben alkalmazott referenciamutatóról. A rendelet szerint az ennek megfelelő rendelkezéseket 2018. július 1-ig kell implementálni a nemzeti jogba, amelynek megfelelően a teljes implementáció érdekében módosításra került a jelzáloghitelre vonatkozó tájékoztatási szabályokról szóló 3/2016. (I.7.) NGM rendelet.

Tagbanki kezdeményezés a törlési engedélyek kiállításának határidejét illető egységes, szektorszintű, fogyasztóbarát gyakorlat kialakítására

*Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 2018. január 1-jétől bevezette az úgy nevezett **sommás eljárást**, amelynek értelmében az illetékes földhivatalok a tulajdonjog bejegyzési kérelem, illetve a jelzálogjog bejegyzési kérelem elintézését gyorsított eljárásban, 8 napon belül foganatosítják, feltéve, hogy a bejegyzés alapjául szolgáló dokumentumok hiánytalanul rendelkezésre állnak. Abban az esetben azonban, ha az értékesített ingatlant olyan követelést biztosító jelzálogjog terheli, amely követelés a folyósításra kerülő kölcsönrel kerül kiegyenlítésre, és ezt a jelzálogjogot elidegenítési és terhelési tilalom is biztosítja, az elidegenítési és terhelési tilalom jogosultjának a törlési engedélye pedig nem áll rendelkezésre, az eljáró földhivatal el fogja utasítani a jelzálogjog bejegyzési kérelmet. Ez problémát okozhat az új hitelt nyújtó bank szempontjából, így az egyik tagunk kezdeményezte a törlési engedélyek kiadásának a rövidítését.*

A Bankszövetség az elidegenítési és terhelési tilalokkal összefüggő törlési engedélyek kiállítása kapcsán - a jelzálogjogok bejegyzéséhez hasonlóan - támogathatónak tartja a határidő lerövidítését, a hatékony és egységes gyakorlat érdekében. Cél, hogy a földhivatalok részére adott törlési engedélyek kiállítása a jelenlegi 15-30 napos határidő helyett a teljes tartozás hitelszámlán történő jóváírásától

számított 8 napon belüli határidőre megtörténjen. A tagintézményekkel a tapasztalatok megvitatása és a vélemények cseréje zajlik, amelyet követően esetlegesen kialakításra kerülhet a fogyasztók érdekében **egy szektorszintű egységes gyakorlat a törlési engedélyek kiadásának határidejére.**

V. A bankszektor működését befolyásoló további fontosabb szabályozási fejlemények

Az egyszerűsített magáncsőd törvénnyel kapcsolatos egyeztetések; az adósságrendezési eljárásról szóló („normál magáncsőd”) törvény módosítása

A jelentős fizetési késedelemmel érintett természetes személy jelzáloghitel adósok egyszerűsített adósságrendezéséről szóló törvény - az úgy nevezett **egyszerűsített magáncsőd törvény** - megalkotásával összefüggésben egyeztetések kezdődtek az Igazságügyi Minisztérium és a Bankszövetség között. A törvény tervezetét tárgyalta a Magáncsőd munkacsoport. A törvény célja egy új típusú, egyszerűsített **bíróságon kívüli adósságrendezés** bevezetése a már jelentős összegű fizetési késedelemmel érintett, és ezért lakhatásukban veszélyeztetett lakossági jelzáloghitel adósok számára. Az egyszerűsített törvény a 2015-ben hatályba lépett, *a természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény* (az úgy nevezett magáncsőd törvény) folyamatbeli egyszerűsítését tervezi lehetővé tenni az adósok egy része számára.

Az egyszerűsített bíróságon kívüli adósságrendezés társadalompolitikai célja, hogy az adósságok meghatározott arányú rendezése esetén a törvényi feltételeket teljesítő adóst a törvény erejénél fogva illeti meg a tartozásainak részleges elengedése, a fennmaradó követelésekre pedig fizetési átütemezés és a törlesztő részletek jelentős mértékű csökkentése.

A Bankszövetség üdvözlö minden olyan lépést, amely az adósságrendezési eljárás egyszerűsítésére, valamint áttekinthetőbbé és hatékonyabbá tételére irányul, így a törvény legfőbb célkitűzésével is egyetért.

Az Igazságügyi Minisztérium az egyszerűsített magáncsőd törvény megalkotásával egyidejűleg tervezi a 2015-ben elfogadott - és azóta változatlan – *a természetes személyek adósságrendezéséről szóló törvény* módosítását is.

A Bankszövetség az eddigi tapasztalatokra alapozva összegyűjti a Magáncsőd munkacsoport szakértőitől a törvénnyel kapcsolatos véleményeket, javaslatokat, amelyek ismeretében egyeztetéseket folytat a minisztériummal, hogy a törvény módosítását követően minél egyszerűbben és hatékonyabban működjenek az adósságrendezési eljárások.

NGM állásfoglalás a 2017. évi LIII. törvény (Pmt.) egyes rendelkezéseivel kapcsolatban

A Magyar Bankszövetség **pénzmosás elleni küzdelemmel foglalkozó munkacsoportjában** több olyan értelmezési kérdés is felmerült, amelyekben szükségesnek tartottuk a Felügyelet álláspontjának a megismerését. A munkacsoport döntése alapján a kérdéseket a Nemzetgazdasági Minisztérium² illetékes osztálya részére is eljuttattuk. A kérdések többségére a Minisztériumtól érkezett meg az egyeztetett pozitív válasz.

Az NGM az üzleti kapcsolatra vonatkozó információk naprakészen tartásának kötelezettségét, azaz az úgy nevezett **„alvó” számlákat** érintő kérdésekre adott válaszában kiemelte, hogy **a jogkövetkezményeket (a megbízás nem teljesítését) valamennyi számlatípus esetében, és két teljes év, azaz 2*365**

² A választások utáni kormányalakítást követően a Nemzetgazdasági Minisztérium megszűnt, a pénzügyi szabályozással kapcsolatos feladatai a Pénzügyminisztériumhoz kerültek. A jelentésben a két elnevezést egyaránt használjuk, lehetőség szerint attól függően, hogy egy-egy szabályozási lépésre, melyik elnevezés alatt került sor.

nap eltelte után kell alkalmazni. Az ügyfél adatközlése telefonon nem, **kizárólag személyesen, vagy előzetesen auditált elektronikus hírközlő eszköz útján** történhet; és azon ügyfelek esetében, akik számára a szolgáltató több számlát vezet, nem kell a jogkövetkezményt alkalmazni, ha az ügyfélnek van legalább egy olyan számlája, amely terhére vagy javára megbízást adott az elmúlt két évben. Az NGM megerősítette továbbá, hogy a jogkövetkezményt csak **2019. június 26. után** kell alkalmazni.

A compliance best practice kódexre vonatkozó módosítási javaslat

Az MBSZ Elnöksége által 2017 őszén elfogadott **Compliance Best Practice Kódexet a Főtitkár csatlakozást nem igénylő bankszövetségi ajánlásként adta ki.** A Kódex a megfelelési biztosítási (compliance) tevékenységet szabályozó hatályos jogszabályi előírások kötelező rendelkezéseit, valamint a Felügyelet által kiadott ajánlások tartalmát nem érintve, azt tűzte ki célul, hogy egy szélesebb alkalmazási körű, ajánlott compliance gyakorlat terjedhessen el a pénzügyi szektorban. Az Elnökség támogatta, hogy az egyes intézményektől beérkező szándéknyilatkozatok függvényében egy éven belül a compliance munkacsoport megvizsgálja, hogy **kívánatos-e egy csatlakozást igénylő ajánlásként megjelentetni a Kódexet.**

Az ajánlással kapcsolatban az egyik tagintézmény tavasszal jelezte, hogy a Kódex több ajánlása a kisebb tagintézmények számára - a teljes körű betartás szándéka mellett is - aránytalan teherrel járna, és kérte a Kódex szövegének módosítását arra az esetre, ha egy csatlakozást igénylő dokumentumként kívánná az MBSZ az ajánlást megjelentetni.

Tekintettel arra, hogy **a Kódex a jövőben követendő irányt kívánta meghatározni**, az ajánlás valóban több olyan megoldást, javaslatot is tartalmaz, amelyet jelenleg még nem minden tag alkalmaz, és a kisebb intézmények a jövőben is csak nehezebben tudnak teljesíteni, éppen ez volt az elsődleges oka annak, hogy eredetileg egy csatlakozást nem igénylő ajánlásként jelentette meg az MBSZ a Kódexet. A témakör megvitatására összehívott Kis- és Középbanki Fórumon az érintett tagintézmények a felvételest részletesen megtárgyalták, és megállapodtak abban, hogy a felülvizsgálat elősegítése érdekében **megküldik azokat a módosítási javaslataikat, amelyekkel a csatlakozást igénylő ajánlás kiadását támogatni tudnak.** A beérkezett módosítási javaslatokat a compliance munkacsoport az őszi esedékes felülvizsgálat során figyelembe veszi.

Az e-ügyintézésrel kapcsolatos fejlemények

A Belügyminisztérium állásfoglalásának értelmében az **elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015 évi CCXXII. törvény** szerint az **önkormányzat minden** a feladat- és hatáskörébe tartozó, valamint a jogszabály alapján nyújtott **szolgáltatás tekintetében köteles elektronikus ügyintézés biztosítására.** A KKV és a Jogi munkacsoport konzultációt tartott a Magyar Államkincstár képviselőjével az Application Service Provider (ASP) rendszerről, különös tekintettel az elektronikus ügyintézésre, amelyhez a magyarországi helyi önkormányzatok 93%-a már csatlakozott.

A KKV és a Jogi munkacsoport egyeztetett a Magyar Országos Közjegyzői Kamara (MOKK) képviselőivel a magyarországi pénzügyintézeteket érintő, **hagyatéki ügyben történő, közjegyzők általi megkeresések** kapcsán a válaszadás informatikai kereteinek kialakításáról. Az egyeztetés eredményeképpen a MOKK megküldte a **megkeresés- és a válaszsablon** tartalmát és formátumát, amelyet a munkacsoportok véleményeztek.

A KKV és a Jogi munkacsoport megbeszélést tartott az Országos Bírósági Hivatal (OBH) képviselőivel a **bíróságokkal történő elektronikus kapcsolattartás** témakörében. Általánosságban a bankszövetségi kérdések kapcsán elmondták, hogy a Perkapuk esetében az iratkezelés sikertelen, mert a Perkaput 2018. január 31-i hatállyal megszüntették, helyébe a Céghatár lépett. A bankok jogtanácsosai és az egyéni ügyvédek Céghatár helyett – a magánszemélyek számára rendelkezésre álló – Ügyfélkaput is

használhatnak, viszont az Ügyfélkapu és a Cégkapu felváltott/vegyes használata nem javasolt. A bíróságokon már **lekérdezhetőek a Rendelkezési Nyilvántartásba bejelentett Cégkapu elérhetőségek**. Ugyanakkor alapértelmezett esetben bejelentés hiányában is lehetőség van a Cégkapura kézbesíteni.

A bíróságokkal és **az önálló bírósági végrehajtókkal** történő elektronikus kapcsolattartás témakörében a munkacsoportok a BM, az OBH és a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar képviselőivel is közös egyeztetést folytattak. Számos bankszövetségi észrevétel megvitatását követően a BM képviselői vállalták, hogy a **Végrehajtási Iratok Elektronikus Kézbesítési Rendszerének** (VIEKR) alkalmazásával kapcsolatban megkeresik az Igazságügyi Minisztériumot és a kapott választ megküldik az MBSZ részére.

A KKV és az Adózási Munkacsoport egyeztetett a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) képviselőivel, ennek eredményeképp a NAV írásban állásfoglalást adott ki, amelynek értelmében a **három ügycsoport (adózási, bünygyi, végrehajtási) tekintetében biztosítja a személyre szabott, azaz közvetlen hitel- és pénzügyi ügyintézővel történő elektronikus kapcsolattartás lehetőségét** a Cégkapu üzemszerű működésének biztosításáig tartó átmeneti időszakban.

Az Adózási Munkacsoport felkérésére 2018. június második felére egyeztetést szerveztünk a Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató (NISZ) Zrt. és a NAV szakembereivel **az elektronikus küldemények üggytípusonkénti beazonosíthatóságáról**. A konzultáción a hatóságok ismertették a jövőbeni működésre vonatkozó koncepciójukat.

Az Ágazati Készségtanácsok előkészítő munkája

A szakképzési törvény ez év július 1-től hatályba lépő módosításával - több fejlett EU tagállam gyakorlatát átvéve - mintegy 15-20 ágazatban (a végleges számot végrehajtási rendelet fogja meghatározni) a gazdaság szereplőit reprezentáló cégek szakértőinek részvételével létrehozandó **készségtanácsok** alakultak, amelyek munkáját a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) koordinálja. **A pénzügyi ágazatot is képviselő**, tavaly decembertől felálló **Közgazdasági és Ügyviteli Készségtanács** személyi összetételét első alkalommal az MKIK javaslatára alakították ki. Annak ellenére, hogy a törvény hatálybalépését megelőzően ennek a testületnek még nem volt jogi felhatalmazása, illetve a parlamenti választásokat követően a szakképzésért felelős Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) tárcavezetője még nem kérte fel a tagokat, a testület havi ülészései gyakorlattal megkezdte az előkészítő munkáját. Ennek során a leendő tagok javaslatot tettek az ágazati készségtanácsok működését szabályozó végrehajtási rendelettervezetre. A testület kialakította az ügyrendi szabályait, amelyben kérésünk szerint megjelenik az egy ágazatba sorolt számos terület (számvitel, adó, vám, pénzügy, ügyvitel, stb.) képviseletében kialakult egyensúly hosszú távú fenntartása, s amely hatálybalépésével biztosítja a bankszektort folyamatos képviseletét. Célul tűzték ki a legfontosabb - jelenleg OKJ végzettség birtokában végezhető - foglalkozások, pályautak foglalkozáspszichológiai elemzését, amelyet az MKIK fog finanszírozni; s amelynek az előkészítésén jelenleg is dolgoznak.

VI. A Magyar Nemzeti Bankkal kapcsolatos további fejlemények

Ajánlás a tőkepiacon irányadó termékjövahagyásra vonatkozó követelményekhez kapcsolódóan

Az MNB május végén küldte meg konzultációra az Európai Értékpapír-piaci Felügyeleti Hatóság (ESMA³) azonos tárgyú iránymutatásai alapján elkészített ajánlástervezetét **a tőkepiacon irányadó termékjövahagyásra vonatkozó követelményekhez** kapcsolódóan. A tervezet - az MNB e témában folytatott gyakorlatának megfelelően tartalmilag - lényegében megegyezik az alapjául szolgáló ESMA iránymutatással, így a véleményezés során elsősorban szövegpontosítási javaslatokat tettünk.

Az MNB az ajánlást július elején hirdette ki, **július közepi hatálybalépéssel**.

Az MNB elnökének az egyes pénzügyi szervezetek panaszkezelésének formájára és módjára vonatkozó részletes szabályokról szóló rendeletervezete

A rendelet szövegezésével kapcsolatban a tagintézmények több pontosítást, kisebb kiegészítést tettek. A lényegesebb észrevételek közül kiemelendő, hogy **a szerződéskötést „megelőző” magatartás fogalma nagyon tág**, ezt kifogásolva gyakorlatilag bárki, bármilyen indokkal panaszt tehet az intézményekkel szemben. Jelezték továbbá a tagintézmények, hogy a tervezet arra sem ad választ, hogy ha az ügyfél a szolgáltató kérésére sem bocsátja rendelkezésre a panasz elbírálásához szükséges birtokában lévő információkat, akkor a panasz elutasításának, vagy a rendelkezésre álló, hiányos információk alapján való döntésnek van-e helye.

A rendelet kiadása ősszel várható.

Az online azonosításról és szűrőrendszerekről szóló MNB rendelet módosításának fejleményei

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény végrehajtásának az MNB által felügyelt szolgáltatókra vonatkozó, valamint az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló törvény szerinti szűrőrendszer kidolgozásának és működtetése minimumkövetelményeinek részletes szabályairól szóló MNB rendelet gyakorlati alkalmazásának több hónapos tapasztalatai alapján az MBSZ pénzmosás megelőzési munkacsoportja összeállította **a szektor által javasolt korrekciókat**.

Tekintettel arra, hogy több, a szektor számára kiemelt fontosságú témakörben tettek tagjaink észrevételt, kezdeményeztük egy nyilvános konzultáció lehetőségét annak érdekében, hogy mind a szektor, mind a Felügyelet szempontjait maximálisan figyelembe vevő módosítás születhessen. Az MNB a kezdeményezést követően döntött a rendelet módosításáról. A hivatalos véleményezési eljárásban a munkacsoport megküldte a kiegészített észrevételeit, **támogatva az úgy nevezett Good ID applikáció alapuló ügyfél azonosítási folyamat lehetővé tételét** azzal a megjegyzéssel, hogy a módosítás semmiképp ne korlátozza a módszerek és eszközök tárházát, ezzel ellenkezően, **szélesítse ki az ügyfél-azonosítási lehetőségeket** a piacon már hozzáférhető, vagy várhatóan megjelenő különböző technikai megoldások elébe menve.

A konzultációt (várhatóan) augusztus 30.-án tartják/tartották.

³ European Securities and Markets Authority

Adatszolgáltatás

○ A HITREG-gel kapcsolatos fejlemények

A jegybanki analitikus hitelregiszter kialakítására létrejött HITREG munkacsoport 2018. második negyedévében két alkalommal ülésezett.

Az ütemezéssel kapcsolatban döntés született arról, hogy a hitelintézeteknek 2019 januárja helyett 2019 júniusáról kell első ízben adatot küldeni, 2019. szeptember 30-i határidővel. A Pénzügyi vállalkozások ehhez a határidőhöz képest további egy év haladékot kaptak. Az MNB kérte az adatszolgáltatókat, hogy **a fejlesztési idők tervezésekor a tesztidőszakkal is** számoljanak.

A megbeszélések során megerősítést nyert, hogy **az egyes riportokban továbbra is a teljes adatállományt kell majd jelenteni az időszaki változások helyett**. Ez nagyobb mennyiségű adatküldést jelent, de strukturáltabb, áttekinthetőbb, ellenőrizhetőbb. Előbbi alól kivételt képeznek az instrumentum megszűnésre, a hitelbírálatra vonatkozó adatok és a tranzakciós táblák, amelyeket értelem szerűen a jelentési időszakra vonatkozóan kell kitölteni.

A HITREG keretein belül az MNB nem hoz létre központi ingatlan valamint gépjármű fedezet nyilvántartási adatbázist, amely az eredeti elképzelések szerint a projekt részét képezte volna. Szintén a konzultációk során felhozott érveknek köszönhető, hogy hitelkártya tranzakciókra, OVD lehívásokra, törlesztésekre vonatkozóan nem kell majd adatot szolgáltatni.

A HITREG adatmodell egyik külön táblájába az Európai Rendszerkockázati Testület (ESRB⁴) 2020-tól bevezetésre kerülő ajánlásai (ESRB/2016/14) miatt szükséges információ kérésüket is beépítették.

Az MNB integrált adatforrásból történő adatszolgáltatást javasol. Ennek elősegítése érdekében a HITREG projekttel párhuzamosan történik a KHR rendszer fejlesztése, amely a két rendszerben lévő táblák kódkészletének harmonizálását célozza. Hosszú távon ez segítség az adatszolgáltatóknak, de rövidtávon többletfejlesztést igényel. Az MNB úgy látja, hogy a projektek eredményeképpen a KHR adatminősége jelentősen javulni fog, ami hozzájárul majd a felelős hitelezés erősítéséhez.

A projekt egyik célja továbbá, hogy a HITREG adatkörét átfedő granulált és később az aggregált adatgyűjtéseket is ki lehessen váltani. Ennek feltétele a megfelelő adatminőség illetve a HITREG kibővítése további ügyfélszektorokkal. A jelenleg meglévő adatszolgáltatások kiváltását/ megszüntetését éves rendeletekben fogják szabályozni.

A jelentésszolgálati területek fő problémája, hogy nem csak a HITREG létrehozásához szükséges fejlesztési kapacitások szűkösek, hanem a folyamatos munkavégzéshez rendelkezésre álló munkaerő is rendkívüli módon túlterhelt. Az új riportok, párhuzamos adatszolgáltatások csak tovább súlyosbítják a helyzetet. Ennek ellenére tagjaink kérték, hogy a meglévő adatszolgáltatásokat ne módosítsák, ha azok csak részben kiválthatóak a HITREG-gel. Cél, hogy a meglévő riportokat minél szélesebb körben és minél rövidebb időn belül meg lehessen szüntetni a HITREG bevezetésével. Ennek elősegítése érdekében a Magyar Bankszövetség Elnökségének delegációja az MNB illetékes alelnökével is egyeztetett.

Az adatküldés technikai megvalósításáról további egyeztetések szükségesek.

○ Az XBRL taxonómia bevezetésével kapcsolatos igényfelmérés

Az MNB felkérésére **igényfelmérést végeztünk** az Európai Bankhatóság (EBA⁵) ITS⁶ jelentésekre vonatkozó **XBRL jelentésformátum bevezetésének időzítéséről**. A válaszadók többsége 2020. január 1-jét követő bevezetés esetén tudná biztosítani az új formátumnak való megfelelést. Voltak olyan tag-szervezetek is, amelyek ennél 6-12 hónappal későbbi időpontban tudnák teljesíteni teljes bizonyossággal az elvárást.

⁴ European Systemic Risk Board

⁵ European Banking Authority

⁶ Implementing Technical Standard: alkalmazási technikai sztenderd

A halasztás indokaként többen említették, hogy a PSD2, az azonnali fizetési rendszer bevezetése, a GDPR megfelelés biztosítása, valamint az IFRS átállás miatti többletfeladatok jelentős kapacitásokat kötnek le mind fejlesztői, mind számviteli, mind jelentéskészítési oldalról.

Elhangzott javaslatként, hogy az átállást szerencsés volna nem év elejére ütemezni, ugyanis ebben az időszakban az évről-évre jelentéskészítési többletmunkálatok miatt amúgy is túlterheltek az XBRL bevezetésével érintett területek.

A tagbanki igények alapján a taxonómia váltás időzítését **egy 2020. január 1-jét követő időpontra** kérte a Bankszövetség.

Az MNB válaszában méltányolta a kérést és jelezte, hogy 2019. év végéig továbbra is a már megszokott, hagyományos formátumban (excel, txt) teljesíthető a jelentéstételi kötelezettség olyan módon, hogy a(z) - EBA részére az EUCLID projekt eredményeként, 2019-ben várható - teljes körű adatátadás indulásakor az MNB átmenetileg még vállalja az előírt formátumra történő átalakítást és a taxonómia szerinti validálást. Az MNB 2019-ben biztosítani fogja az ITS jelentések hagyományos formátumban történő letöltését, feltölthetőségét és befogadását.

o *Támogatott hitelek IFRS9-ben való értékelésével kapcsolatos MNB vélemény*

2018. május végén az MNB **gyakori kérdések és válaszok (Q&A)** formájában közzétette a támogatott hitelek IFRS9 szerinti értékelésével kapcsolatos álláspontját. Bár az MNB-nek nincs hatásköre IFRS-ek jogértelmezésére, az egységes jogalkalmazás elősegítése érdekében célszerűnek ítélték a Jegybank által jónak tartott gyakorlat megjelentetését.

Az állami kamattámogatással, illetve a fair banki szabályozással érintett hiteleket az IFRS9 standard alatt amortizált bekerülési értéken vagy (a kamat meghatározásában szereplő szorzó miatt) valós értéken kell kimutatni. Az MNB **az amortizált bekerülési értéken történő nyilvántartást tekinti jónak**. Közismert, hogy az IFRS-ekkel is foglalkozó nagy könyvvizsgáló cégek egy része a valós értéken történő értékelést fogadja el, így ebben a kérdéskörben további egyeztetések várhatók az ősszel.

VII. Pénzforgalom

Pénzforgalmi munkacsoport: elnökválasztás és új almozgatócsoportok alakítása

A Pénzforgalmi munkacsoport az MBSZ tagságának körében népszerű és aktív voltát, kiegyensúlyozott tevékenységét jelentős részben agilis vezetőjének, *dr. Kotulyák Évának* (MKB) köszönhette, aki kilenc évig állt a munkacsoport élén. E hosszú időszak befejezésekor, nyugdíjba vonulása alkalmából munkája elismerésül a Bankszövetség Elnöksége Aranykaptár díjban részesítette. Megüresedett helyére a munkacsoport *Börzseiné dr. Pellényi Katalint* (Raiffeisen Bank) választotta meg, aki az elkövetkező három évben látja el a Pénzforgalmi munkacsoport elnöki tisztét, amint azt az MBSZ Elnöksége is jóváhagyta.

Az elmúlt időszakban több olyan kihívás adódott a pénzforgalom területén, amelyre elengedhetetlen reagálni. Egyfelől a nemzetközi szabályozás változása, és annak következtében új követelményeknek való megfelelés; másfelől a hazai pénzforgalmi infrastruktúra fejlesztése tette szükségessé, hogy a munkacsoport erőforrásainak hatékony felhasználásával, szakértői almozgatócsoportok jöjjenek létre a felmerült feladatok megoldására. Így almozgatócsoport alakult **a Fizetési számla irányelvhez (PAD⁷) kapcsolódó rendeletek feldolgozására**, illetve **a 924/2009 rendelet⁸ módosításai** kapcsán. Ugyan-

⁷ Payment Accounts Directive

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a 924/2009/EK rendeletnek az Unió belüli, határokon átnyúló fizetések egyes díjai és a valutaátszámítási díjak tekintetében történő módosításáról

csak az uniós szabályozási követelmények hívták életre az új pénzforgalmi irányelvhez (PSD2⁹) kapcsolódóan az **erős (biztonságos) ügyfél-hitelesítéssel foglalkozó SCA RTS¹⁰ almunkacsoportot**, amelynek első ülésére a tervek szerint a harmadik negyedévben kerül sor. A hazai infrastruktúra fejlesztése kapcsán tagságunk egyhangú igényére szerveztük meg korábban az **AFR/AZUR almunkacsoportot**, amely az időszak végéhez érve teljesítette feladatát, majd indítottuk el a **fizetési kérelem almunkacsoportot**, amely a második félévtől kezdi meg rendszeres tevékenységét.

Fizetési számla irányelv (PAD): A vonatkozó kormányrendelet véleményezése, minta díjjegyzékek

A Pénzforgalmi és valamint a Bankszámla munkacsoport szakértőiből alakult almunkacsoport folytatta tevékenységét a **Fizetési számla irányelvhez** kapcsolódó uniós rendeletek¹¹ feldolgozása terén. A **rendeletek értelmezését, illetve a velük kapcsolatos feladatok beazonosítását** követően tisztázásuk érdekében felvettük a kapcsolatot az érintett szabályozóhatóságokkal, az NGM-mel és az MNB-vel. Így egyeztetésekre került sor a rendeletek hatályba lépéséről, az egységes költségmutatóról, a díjjegyzék illetve a díjkimutatás ügyfelek rendelkezésére bocsátásának kezdő időpontjáról, a leggyakoribb szolgáltatások nemzeti listájáról, az EU rendeletek és a hatályos pénzforgalmi törvény fogalom használatának eltéréseiről, továbbá a kötelező nemzeti összehasonlító web-oldal üzemeltetőjéről és az oldalhoz szolgáltatandó adatokról.

Az egyeztetéseket követően a Pénzügyminisztérium elkészítette a *fogyasztók részére vezetett fizetési számlákhoz kapcsolódó díjakról történő tájékoztatás egyes kérdéseiről szóló kormányrendelet tervezetét*, amelyről elmondható, hogy ha nem is minden tekintetben, de nagyrészt tükrözi az előzetes megbeszélések eredményeit, azaz jelentős részben beépültek azok a banki szempontok, amelyek a rendeletek végrehajtásához megfelelő feltételeket biztosítanak. A kormányrendelet tervezetnek fontos eleme az a melléklet, amely tartalmazza az MNB által véglegesített és 2018. április 24-én megjelent „A fizetési számlákhoz kapcsolódó díjak összehasonlíthatósága kapcsán Magyarország végleges nemzeti jegyzéke” című összeállítást, amely **a kötelező nyolc pán-európai szolgáltatáson túl, már a 12 speciálisan hazai szolgáltatást** is tartalmazza. A kormányrendelet tervezet rögzíti, hogy az összehasonlító nemzeti web-oldalt az MNB üzemelteti. Ehhez tagbankjainknak adatszolgáltatással kell hozzájárulniuk, amelynek kialakítása érdekében az almunkacsoport kezdeti lépésként **minta díjjegyzékeket** dolgozott ki és bocsátott az MNB rendelkezésre.

Az azonnali fizetési rendszer (AFR) almunkacsoport tevékenysége

Az év elején több tagbankunk megkeresésére és konkrét igényére alapozva az MBSZ létrehozott egy úgy nevezett **komplementer almunkacsoportot AFR/AZUR¹² elnevezéssel**. Ennek feladata az GIRO által irányított projekttel kapcsolatban felmerült, de az országos projekt szervezet keretein belül nem (esetleg nem megfelelően) kezelt kérdések összegyűjtése, megfogalmazása, értelmezése, rendszerezése és megvitatása. Az almunkacsoport tevékenysége alapvetően a GIRO projekten kívül esik, és közvetlenül nem befolyásolja a projektben kitűzött határidőket, eredményeket. Az almunkacsoport

⁹ Payment Services Directive

¹⁰ RTS on Strong Customer Authentication (SCA) and Common and secure communication (CSC): Az erős ügyfél-hitelesítésre (SCA) valamint a közös és biztonságos kommunikációra (CSC) vonatkozó szabályozási technikai sztenderd

¹¹ Felhatalmazáson alapuló rendelet a 2014/92/EU irányelvnek a fizetési számlákhoz kapcsolódó legjellemzőbb szolgáltatások uniós szinten egységesített terminológiájára vonatkozó szabályozástechnikai sztenderdek tekintetében történő kiegészítéséről (2018/32);

A Bizottság végrehajtási rendelete a 2014/92/EU irányelvnek megfelelően a díjkimutatás egységesített formátumára és egységes szimbólumára vonatkozó végrehajtás-technikai sztenderdek meghatározásáról (2018/33);

A Bizottság végrehajtási rendelete a 2014/92/EU irányelvnek megfelelően a díjjegyzék egységesített formátumára és egységes szimbólumára vonatkozó végrehajtás-technikai sztenderdek meghatározásáról (2018/34)

¹² Az utóbbi betűszó AZUR (Azonnali Utalási Rendszer) a GIRO projekt elnevezése

üléseken a GIRO projekt vezetője, Bakati Gábor is részt vesz, és beszámol a GIRO-ban történő munkavégzésről, a fontosabb mérföldkövekről és azok teljesítéséről.

Az almunkacsoport 16 témakörben gyűjtötte össze a kérdéseit, amelyeket rendszerezett és így közel 140 releváns kérdést dolgozott fel az elmúlt fél év során. Azokat a kérdéseket, amelyeket az almunkacsoport nem tudott megválaszolni, első körben a GIRO-nak küldte meg értelmezésre, azzal, ha szükséges, továbbítsa a kérdéseket a szabályozó MNB-hez.

A GIRO, illetve az MNB válaszainak feldolgozását követően az almunkacsoport küldetése végéhez ér. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az AFR/AZUR projekt lekerülne a Pénzforgalmi munkacsoport napi-rendjéről, mivel a *Fizetési kérelem* tárgyában már megalakult az azzal foglalkozó új almunkacsoport.

Tagságunk felkészülését jelentősen javította, illetve segíti a projekt kapcsán elérhető információk mennyiségének a növekedése. Az MNB honlapján két olyan információs felületet is kialakítottak, amelyek jelentős támogatást adnak az almunkacsoport tevékenységéhez. Az egyik **az azonnali fizetésekről szóló leggyakoribb kérdésekre** válaszolnak, a másikon **a szolgáltatást érintő, azzal összefüggő, a PSD2-ből adódó értelmezési és alkalmazási kérdésekben** ismerhető meg az MNB szakmai véleménye.

Június 7-én az MNB sajtótájékoztatón informálta a közvéleményt a projekt aktuális állásáról.

Az azonnali fizetési szolgáltatáshoz kapcsolódó **fizetési márka** bevezetésének lehetőségeiről a projekt vezetése részletes tervezetet készített és terjesztett elő a szakértők és az érintettek felé. A tervezetet a Bankszövetség tagjai közt véleményeztettük. A visszajelzések azt mutatták, hogy: tagjaink többsége célszerűnek tartja az azonnali fizetési szolgáltatás kapcsán az **alapszolgáltatásra vonatkozó állandó, hosszú távú fizetési márka** bevezetését. A javaslat szerint a márka tulajdonosa és a márka gondozását végző intézmény az MNB lenne. A márka bevezetéséről várhatóan az őszi időszakra születik döntés.

Fizetési kérelem almunkacsoport alakítása

Az AFR/AZUR projekt részét képezi a „**Fizetési kérelem**” (FK), mint jövőbeli funkció, illetve szolgáltatás. Ennek az **átutalási módnak** - ami a beszedésnek egyfajta megfelelője az azonnali fizetési rendszerben - a **bevezetése nem kötelező, hanem ajánlott** szolgáltatás. Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy választható jellege ellenére az MNB a szolgáltatás mind teljesebb körben történő bevezetését szorgalmazza valamennyi a rendszer tagjai számára szervezett fórumon. A Pénzforgalmi munkacsoport ülésén vetődött fel az a konkrét igény, hogy a Bankszövetség tagjai közösen alakítsák ki ennek a **fizetési módnak a hazai szabványát**. Az erre irányuló almunkacsoportba 18 tagbankunk regisztrált.

Az almunkacsoport alakuló ülésén az alábbiakban határozta meg működése céljait:

- folyamatok kialakítása az FK indításától a fizetési művelet teljesítésén át a lezárásáig,
- az ügyféligények összegyűjtése a potenciális felhasználóktól (például kis- és nagykereskedelmi cégek, közmű szolgáltatók, biztosító társaságok),
- az egyes folyamatok lépések bemeneti és kimeneti adat tartalmának meghatározása,
- ha és amennyiben szükséges, akkor javaslat olyan szabvány kialakítására (például QR kód), amely közvetlenül az FK működéséhez szükséges,
- FK adattartalom specifikáció összeállítása,
- a feladat lezárásaként döntés arról, hogy legyen-e javaslat a közös megvalósításra.

Az almunkacsoport ülésein állandó meghívottként részt vesz az MNB szakértője és GIRO fizetési kérelem munkacsoportjának vezetője is, így támogatva az almunkacsoport hatékony munkáját biztosítva a megfelelő informáltságot.

MÁK hajnali ciklus

A Magyar Államkincstár (MÁK) az MBSZ szervezésében 2018. május 29-én fórumot tartott a bankok számára azzal a céllal, hogy ismertesse számukra **a csoportos átutalások jövőbeli** – 2019. január 2-től induló – **elszámolásának rendjét**. Ezt a prezentációt - úgy is, mint az MBSZ társult tagja - a Pénzforgalmi munkacsoport júniusi ülésén is bemutatta.

A MÁK a - jelenleg a GIRO Bankközi Klíring Rendszer (BKR) éjszakai elszámolási rendszerében (IG1) indított - csoportos átutalási megbízások, köztük a nagyszámú bér- és járadék, valamint nyugdíj átutalások kezelését a jövőben **a napközbeni elszámolási rendszerben (IG2)** kívánja megoldani. A hajnali ciklus technikailag minden nap elindul, de a GIRO csak az előre meghirdetett napokon számolja el az előre értéknepozott, ügyfelek által beküldött csoportos átutalási tételeket. Nyugdíjfizetési napokon mindig lesz hajnali ciklus, egyébként a tételszámtól függ, hogy történik-e hajnali elszámolás.

A Kincstár (körülbelül egy hónappal előre) jelezni fogja a GIRO felé, hogy mely napokon várható hajnali ciklus, annak érdekében, hogy a GIRO ki tudja értesíteni a bankokat. A Kincstár számára fontos annak az információnak az ismerete, hogy mi az a tételszám, ami felett már a hajnali ciklust szükséges alkalmazni. A hajnali ciklusban a bankok nem küldhetnek tranzakciókat, a meghirdetett napokon a tételek fogadására és jóváírására kell felkészülniük.

Függetlenül attól, hogy van-e a hajnali ciklusra befogadott tétel, minden elszámolási napon lefut a hajnali ciklus és erről minden nap kiküldésre kerülnek az IG2 szabvány riportjai, valamint az IG1-es Bank Pozíciós Riport (üres vagy tényleges adatokkal).

Az elszámolás az IG2-ben történik meg, de a kiegyenlítés nem a VIBER-ben, hanem az IG1 mechanizmusa alapján valósul meg, azaz az MNB IBI fájl kap a GIRO Zrt.-től, amelynek tételeit a bankok számláin lekönyveli (jóváírja).

A hajnali ciklus éles üzeme a tervek szerint 2019. január másodikán indul. Ezt megelőzi 2018. június 30-tól a GIRO Zrt. és a MÁK a között szükséges tesztelés, amelyet októbertől követnek az integrált tesztek az éles indulásig.

GIRO Bankszámla-váltás

A pénzforgalmi szolgáltatóknál végzett ellenőrzések során a Magyar Nemzeti Bank kifogásolta, hogy **a GIROBankváltás szolgáltatáshoz** kapcsolódó dokumentumokban **a fizetési számlaváltásról szóló 263/2016. (VIII. 31.) Kormány rendeletben** biztosítottnál jóval szélesebb az elutasítási okok száma. Az MNB álláspontja szerint a jelenlegi 13 indokból mindössze 3 indok alapján lehetne jogszerűen elutasítani a fizetési számla megszüntetését.

A pénzforgalmi szolgáltatók a Magyar Bankszövetséggel és a GIRO Zrt.-vel együttműködve megvizsgálták a jelenleg használt visszautasítási indokokat, és az Magyar Nemzeti Bank által is elismert három indokon túlmenően további három indok megtartását, illetve azok átfogalmazását, pontosítását javasolták. Az MNB a javasolt, illetve pontosított indokok közül az egyiket (a felmondással érintett fizetési számla hiteltörlesztési számlaként funkcionál) elfogadta. Az egyik elutasított indok egyik tagunknak jelentősebb rendszer módosítást jelentene, ezért még vizsgálja a megoldási lehetőségeket.

A Magyar Nemzeti Bank a GIROBankváltás szolgáltatásához kapcsolódó **P61 kötelező adatszolgáltatás** kapcsán kifogásolta, hogy a fizetési számlaváltás visszautasításnak 2/3 részénél **„egyéb, és pedig”** indok került megadásra 2017-ben. Azt az elvárást fogalmazta meg, hogy az **„egyéb, és pedig” választási opció kerüljön megszüntetésre** és helyette konkrétan legyenek meghatározva a lehetséges esetek. A Magyar Bankszövetség megoldási javaslatokat dolgozott ki, amelyek elfogadásra kerültek és a megoldási javaslatok alapján a Magyar Nemzeti Bank is változtatásokat kezdeményezett.

Bankkártya aktualitások

Az MNB 2018. június 15-én publikált, legutóbbi adatai szerint **2018. első negyedévében** folytatódott az elektronikus pénzforgalom korábbi időszakokat jellemző bővülése; **a kártyás vásárlási forgalom** darabszámban és értékben egyaránt **24 százalék fölötti emelkedést mutat** az előző év azonos időszakához képest. A kártyás forgalomban a vásárlásoknak már háromnegyede bonyolódott le az érintéses technológia használatával, ami értékben az összforgalom közel kétharmadát jelentette. Ugyanakkor a hazai kibocsátású kártyákkal elkövetett visszaélések forgalomhoz viszonyított aránya csökkent 2017-ben, azaz még biztonságosabbá vált a fizetési kártyás rendszer. A hazai kibocsátású fizetési kártyák száma meghaladja a 9 millió darabot, és ezek közel 86 százaléka betéti kártya. A kártyák háromnegyede, támogatja az érintéses fizetési funkciót. A POS terminálok száma 136 ezer darab, amelyeknek 85 százaléka alkalmas az érintéses fizetésre. Az elfogadói hálózat bővülésére és modernizációjára a folyamatban lévő minisztériumi **terminalizációs program** is lehetőséget ad. Az internetes elfogadóhelyek száma meghaladja a 9700-at.

A Bankkártya munkacsoport folyamatos figyelemmel támogatja a tagok PSD2 felkészülését - bankkártyás szempontból kiemelve az **erős ügyfél-hitelesítés (SCA) bevezetését**, amelyeknek törvényileg előírt 2019. januári határidejét igyekeztünk a hazai jogalkotónál az európai bevezetési időponthoz (2019. szeptember 14.) igazíttatni. A vonatkozó törvénymódosítás ismereteink szerint folyamatban van, az őszi időszakban várható.

Az MNB, az illetékes minisztériumok és a kártyatársaságok felé megküldött aktuális kérdések mellett, munkacsoporti konzultációkon és workshopokon biztosítottuk a bankkártyás kérdésekkel kapcsolatos releváns szakmai információkat a tagjainknak. A munkacsoport az alábbi főbb témaköröket dolgozta fel:

- a jóvá nem hagyott fizetési műveletekkel kapcsolatos kártérítés szabályok alkalmazása,
- új kártyaszolgáltatások bevezetése, és jogi korlátok,
- a SZÉP kártyák módosuló szabályozása,
- a határon átnyúló szolgáltatások európai előírásainak tervezett változtatása.

A bankkártyához kapcsolódó bűncselekményeket tekintve év eleje óta hazánkban több ATM elleni támadás is történt, amely esetekből 20 százalékot meghaladó támadáshoz kapcsolódott sikeres pénzkivétel, összességében 70 millió forintot meghaladó károkozással. Emellett több bank számolt be **adathalászattal** kapcsolatos, visszatérő, tömeges problémáról. Az esetekhez kapcsolódó nyomozásokat mind a fraud szakértők, mind az MBSZ érintett munkacsoportjai támogatják. A nemzetközi kitekintést az European Association for Secure Transactions (EAST) anyagainak folyamatos feldolgozása is segíti. Az ügyfelek tudatosságának és óvatosságának fokozása érdekében **általános bankkártyás biztonsági tanácsok** és **adatvédelemmel kapcsolatos tájékoztatók** összeállítását kezdtük meg.

A fraud, csalási területen folytattuk aktív hatósági együttműködésünket a Nemzeti Nyomozóiroda (NNI) szakértőivel az EUROPOL szervezésében harmadik alkalommal megrendezésre került **e-commerce** és **Airport Action Days** nemzetközi akciókban. A mintegy két hetes akcióidőszak a bank-szektor és a hatósági szakértők közös munkájának köszönhetően fontos magyarországi eredményekkel zárult:

- 2 letartóztatott gyanúsított, 3 elindított nyomozás,
- több mint 140 illegális tranzakció és több mint 100 megszerzett bankkártya adat felderítése,
- az összes érintett illegális tranzakció értéke: 15.711.686 forint (kb. 50.000 euró)

SZÉP kártya

A Pénzügyminisztérium az Európai Unió Bírósága SZÉP kártya ügyben hozott ítéletének végrehajtása érdekében úgy módosította a Széchenyi Pihenő Kártya szabályozását, hogy **a kártya kibocsátása pénzforgalmi szolgáltatássá alakuljon át**. A vonatkozó kormányrendelet 2018. április 20-án jelent meg.

Annak érdekében, hogy a leginkább **költségkímélő átállás** valósulhasson meg, a szabályozás gyakorlati alkalmazásáról az alábbi pontokkal kapcsolatban egyeztetést folytattunk a Pénzügyminisztériummal és a Magyar Nemzeti Bankkal:

- A jelenleg használt **SZÉP kártyák** (több mint 1,5 millió SZÉP kártya) **lecserélését** illetően kérdéses volt, hogy az erős ügyfél-hitelesítést (SCA) szabályozó RTS előírásai a SZÉP kártyákra is vonatkoznak-e, vagy alkalmazható az RTS-ben szereplő kivételszabály. A PM végül egy olyan állásfoglalást dolgozott ki, amely lehetővé teszi a jelenleg forgalomban lévő SZÉP kártyák további használatát.
- Az átállásra meghatározott 2018. november 30-i dátum 2019. január 5-re történő meghosszabbítása érdekében a Kormányrendelet megfelelő pontjának a módosítása várható.
- A jelenlegi rendszer átalakítása a munkáltatókra magasabb pénzügyi tranzakciós illeték (PTI) vonzatot jelenthet, ezért a SZÉP kártya számlára való utalás esetében javasoltuk a PTI mentességet, ami törvénymódosítást igényel.
- Az új Kormányrendelet értelmében a SZÉP kártyához tartozó számla korlátozott rendeltetésű fizetési számla lesz, ezért ezen a számlán nem lehetne kezdeményezni hatósági átutalást. Ennek érdekében a **bírósági végrehajtásról szóló törvény** módosítása szükséges

A vonatkozó jogszabály módosításokat a Pénzügyminisztérium kezdeményezi.

A készpénz kereskedelem fejlesztése

Az Elnökség februárban jóváhagyta egy Megvalósíthatósági Tanulmány (MVT) elkészítését a Magyar Bankszövetség keretében megvalósítandó, **bankközi készpénz kereskedelemfejlesztésre** vonatkozóan.

A második negyedévben elkészült az új kereskedési folyamatok feltérképezése, amely alapján a fejlesztéssel kapcsolatos elképzelések is körvonalozódnak. A munkaanyag már alkalmas arra, hogy IT fejlesztő cégeknek is átadható legyen, ajánlat kérés céljából. A következő negyedév egyik tervezett feladata az ilyen cégek feltérképezése, a fejlesztési igények definiálása, amelynek eredményeképpen árajánlatot várunk a költségek becsléséhez.

Versenyjogi kérdések vizsgálata során számos lényeges kérdés merült fel, amelyek tisztázása a tervetthez képest hosszabb időt igényel.

Az MNB az egyeztetések során támogatásáról biztosította kezdeményezést, és a megtakarítás becsléséhez adatokat adott az elmúlt év jegybankon keresztül történő készpénzforgalmáról.

Az EPC elnökének látogatása

Az Európai Fizetési Tanácsnak (EPC¹³) 2014-től, a SEPA Egyesület megszűnése óta tagja a Magyar Bankszövetség. Ebben az időszakban - ami egyben az EPC átalakulásának az időszaka is - 2014 őszén eddig egyetlen alkalommal látogatott el hozzánk az EPC egyik vezető tisztségviselője, Etienne Goosse ügyvezető igazgató személyében. Idén májusban, abban a megtiszteltetésben volt részünk, hogy ezúttal az **EPC elnöke, Javier Santamaria** is meglátogatta a Bankszövetséget budapesti tartózkodása alkalmával.

¹³ European Payments Council

A találkozóra nem csak a SEPA munkabizottság tagsága, hanem a pénzforgalmi és készpénz munkacsoport tagjai, valamint az MNB és a MÁK képviselői is meghívást kaptak. *Santamaria elnök* előadásában jelentős teret szentelt az EPC szervezeti és tevékenységének tartalmi megújításának, ami a megváltozott szabályozási környezet, a SEPA folyamat irányításába belépő - a SEPA Tanács szerepét átvevő új szereplő -, az EKB által elnökölt ERPB¹⁴ és a különféle szakmai, érdekvédelmi szervezetek, új típusú pénzforgalmi szolgáltatók, mint a TPP-k megjelenésének következtében vált szükségessé. Az új szervezetben, az úgy nevezett **két-modulos irányítási modell** keretében kettéválasztották a már működő modellekkel (schemes) kapcsolatos gyakorlati tevékenységeket és az EPC által – rendszerint az ERPB felkérésére –végzendő fejlesztési, tervezési tevékenységeket. Beszült a közel múlt legjelentősebb eredményéről, az EPC által a SEPA átutalási modell alapján kidolgozott **azonnali átutalási modellről**, az „SCT Inst”-ről, amely már 2017 novembere óta működik ezer feletti résztvevővel. Megemlítette, hogy a SEPA kártya keretszabályokkal kapcsolatos munkában már csak az ECSG¹⁵ tagjaként működik közre az EPC. Ugyanakkor kiemelte az **elektronikus számla bemutatás és kiegyenlítés**vel kapcsolatos, valamint a **természetes személyek közötti mobil fizetés**re vonatkozó munka előrehaladásának fontosságát különös tekintettel az azonnali fizetési modell összefüggéseire.

SWIFT: Közgyűlés –igazgatósági tagok választása

A 2018. június 14-én megtartott közgyűlés személyi kérdésekben hozott döntéseiben a hazai Felhasználói és Tulajdonosi Csoport (UMG¹⁶) tagjai - tíz bank - is közvetlenül érintettek voltak, miután az ország-csoportunkat¹⁷ eddig képviselő *Soren Haugaard* három éves terminusa is lejárt. A május elejéig tartó jelölési időszakban bankjaink ismét bizalmat szavaztak számára. A magyar, és az ország csoportba tartozó többi tagok támogatása alapján a Közgyűlés újabb három évre, 2021-ig megválasztotta a SWIFT Boardjának tagjává. Rajta kívül még 11 (köztük 4 új) Board tag került megválasztásra, egy tag lemondott tagságáról és három tagnak pedig véglegesen lejárt a megbízatása.

A Közgyűlést közvetlenül követő - sorban 254-ik - Board ülésen a SWIFT irányításával és szervezeti felépítésével kapcsolatban születtek döntések. A 2020-ig elfogadott stratégiából eredően – ami a hazai UMG számára a legfontosabb – megerősítették, hogy BPC¹⁸ gyorsítsa fel a globális fizetési innovációval (GPI¹⁹), a valós idejű fizetésekkel, valamint a pénzügyi bűnözéssel összefüggésben a compliance-el kapcsolatos tevékenységét. Ugyancsak kiemelendő, hogy a Board létrehozott egy új bizottságot (Banking Services Committee), amely a szabványokra - az idei felmérés alapján is megerősítést nyert ISO 20022 XML-re történő mind szélesebb körű áttérésre - és az API²⁰-kra fog összpontosítani. Megerősítést nyert, hogy a *kiber védelem*, a már megkezdett CSP²¹ és a KYC-SA²² továbbra is kiemelt fontossággal bír, így erre a hazai UMG-nek is ennek megfelelő hangsúlyt kell helyezni tevékenységében.

¹⁴ Euro Retail Payments Board: a kis értékű euró fizetések testülete

¹⁵ European Card Stakeholder Group: a kártyaüzletágban érintettek európai csoportja

¹⁶ User and Member Group

¹⁷ Skandinávia és Közép-Kelet Európa tartozik ide

¹⁸ Banking and Payments Committee: banki és fizetési bizottság

¹⁹ Global Payment Innovation

²⁰ Application Programming Interface: alkalmazásprogramozási felület

²¹ Customer Security Programme: ügyfélbiztonsági program

²² Know Your Customer – Security Attestation: ismerd az ügyfeled – biztonsági hitelesítés

VIII. Adózás

Bankszövetségi javaslatok az adótörvények módosítására

Az Adózási Munkacsoport az aktuálisan felmerülő témák megoldása érdekében folyamatos kapcsolatot tart a pénzügyi szabályozásért felelős minisztériummal. Az *immateriális javak amortizációjának* IFRS-ek szerint történő elszámolásával és társasági adóban történő érvényesítésével kapcsolatban több levélváltás is történt. Végül a nyár eleji törvénymódosítások során beépítették a javaslatainkat a jogszabályba.

Szintén az IFRS-ek alkalmazása miatt vált szükségessé a *helyi iparűzési adóról szóló törvény* módosítása. Ezt a módosítási javaslatunkat is elfogadta az NGM, kiküszöbölve azt, hogy *bizonyos elhatárolt bevételek kétszeresen* kerüljenek megadóztatásra.

A nyugdíj-előtakarékosági számlák (NYESZ-R számlák) egyik szolgáltatótól a másik szolgáltatóhoz történő hordozása esetén az *igazolás kiállítási és adatszolgáltatási kötelezettségek egyértelműsítésére* tettünk javaslatot, amelyek szintén beépültek a nyáron elfogadott törvénymódosításokba.

Javasoltuk továbbá a *tartós befektetési számlák (TBSZ) ötödik év végi igazolás* kiállítási és adatszolgáltatási kötelezettségének egyszerűsítését. Ezen a területen ez idáig nem történt előrelépés.

A PM tavaszi adócsomagja

2018. június 18-án tették közzé az *adótörvényeket módosító javaslatokat* (továbbiakban: *adócsomag*). A módosítások egy részét az előzőekben már érintettük. Az adócsomag jelentősen megváltoztatja a 2019. évi adókötelezettségeket. A szektort nagymértékben érinti, hogy a magánszemély (kivéve az egyéni vállalkozó vállalkozási célra használt) fizetési számlájáról történő átutalása esetén átutalásonként az *átutalás 20 ezer forintot meg nem haladó része nem képez pénzügyi tranzakciós illetékalapot*. A Bankszövetség a lakossági tranzakciók illetékmentességére tett javaslatot, amely azonban nem került elfogadásra.

Az adócsomag egyik technikai jellegű módosítása *megszünteti a hitelintézetek különadóját*²³, illetve az IFRS-eket alkalmazók számára egyértelműsíti pénzügyi szervezetek különadó alapjának meghatározását.

Ugyanakkor nem építették be a *pénzügyi vállalkozások különadó terheinek csökkenésére irányuló* bankszövetségi javaslatot, amely összhangot teremtett volna a hitelintézetekre vonatkozó adókulcsok csökkentése és a pénzügyi vállalkozásokra vonatkozó adómértékek között.

A dolgozói juttatások kedvezményes adóztatásának megszüntetése (önkéntes, kölcsönös biztosító pénztárak munkáltatói hozzájárulása, személybiztosítások stb.) és a munkáltatói lakáscélú támogatások adókötelessé tétele ellen is számos érvet gyűjtöttünk a szektor szakértőitől és továbbítottunk a PM felé, sajnos eredménytelenül. Az elfogadott törvénycsomag tartalmában nem változott az eredeti javaslathoz képest.

Az adócsomagban a jogalkotó rendezte a külföldi bankszámlák bejelentésére vonatkozó kötelezettségek nyitott kérdéseit, amelyeket a Bankszövetség még év elején kérvényezett az NGM-nél.

Az értékpapírokkal kapcsolatos társasági események kezelésére kidolgozott KELER-BÉT-MNB koncepció hatása az szektor által elvégezendő adóztatási feladatokra

A KELER, a Budapesti Értéktőzsde és a Magyar Nemzeti Bank májusban *társasági esemény reform* keretében egyeztetést kezdeményezett a KELER értékpapír kiegyenlítési rendszerhez történő csatla-

²³ A "*hitelintézeti különadót*" az államháztartás egyensúlyát javító különadóról és járulékokról szóló 2006. évi LIX. törvény 4/B §-a szabályozta. A "*pénzügyi szervezetek különadója*" megmaradt, az intézmények fizetési kötelezettsége nem változik.

kozáshoz szükséges nemzetközi megfelelés, a folyamatok és működés terén a transzparencia és automatizáció mértékének további növelése érdekében. A Magyar Bankszövetség fontosnak tartja egy, a nemzetközi sztenderdekkel összhangban kialakított, a társasági eseményekre vonatkozó szabályozás és piaci gyakorlat kialakítását **az értékpapír hozamok kifizetésével, az adó-visszatérítéssel és az automatikus jogosultságkompenzációval** kapcsolatban, figyelembe véve a nemzetközi befektetői láncolatban sok esetben előforduló hosszas közvetítői láncolatokat is.

A projekt ütemezésének megfelelően a témában további egyeztetések lesznek dedikált munkacsoport formájában, amelyben az érintett szakmai egyesületek - és így a Magyar Bankszövetség is - aktívan részt vesznek.

2018. június végén a Bankszövetségben egyeztetést tartottunk a tagság adózási- és értékpapír elszámolási szakértőivel. A megbeszélésen a résztvevők kifejtették, hogy az adóztatással kapcsolatos kifizetői feladatoknak a befektetési szolgáltatást végző intézményekre történő, a társasági esemény reformjában vázolt áthelyezése csak abban az esetben támogatható, **ha a lebonyolítással kapcsolatos kötelezettségeket leegyszerűsítik** és a kamatjövedelmek adóztatási szabályait ültetik át a társasági események adóztatására is. Ehhez több törvény - mint például *a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVI. törvény, az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény, az egészségügyi hozzájárulásról szóló 1998. évi LXVI. törvény, valamint a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény* - módosítása szükséges.

IX. Bankszövetségi fejlemények

Testületi Ülés

A Magyar Bankszövetség éves rendes Testületi Ülésére 2018. április 20-án került sor, amelyen a pénzügyintézetek vezetői mellett vendégként Varga Mihály Nemzetgazdasági Miniszter és Gerhardt Ferenc, a Magyar Nemzeti Bank alelnöke vettek részt. A Testületi Ülés megemlékezett a Magyar Bankszövetség elnökségének tragikus hirtelenséggel elhunyt tagjáról, Urbán Zoltánról, az Eximbank volt vezérigazgatójáról.

Az eseményen a döntéshozó testület elfogadta a szervezet tevékenységi, gazdálkodási illetve költségvetési beszámolóit és terveit, továbbá az elnökség új tagjává választotta meg Bernáth Tamást, az MFB elnök-vezérigazgatóját. Emellett a Magyar Bankszövetség tagintézményeinek vezetői ismét közös állásfoglalást - bankszövetségi kommunikét - fogadtak el, amely szerint a magyar bankszektor a 2008-at követő hosszú, nehéz időszak után kiemelkedő évet zárt. A múlt év eredményessége illeszkedik a nemzetközi és a régiós tendenciákhoz. A sajtó és közvélemény számára publikált anyag nyomtatékosan felhívta a figyelmet, arra: versenyképességünk javítása szempontjából elengedhetetlen, hogy megtörténjen a bürokratikus túlszabályozások nemzeti leküzdése, a pénzügypolitikában pedig erősödjön a folytonosság és a kiszámíthatóság, melyek alapfeltételek a gazdaság gyors ütemű, tervezhető fejlődésének elősegítéséhez.

A Magyar Bankszövetség hagyományosan a Testületi Ülésén tünteti ki azokat a banki munkatársakat, akik jelentős mértékben járultak hozzá a hitelintézeti szektor működéséhez és fejlődéséhez. 2018-ban a Magyar Bankszövetség Aranykaptár díjában részesült:

- Gáspár Bence (OTP Bank) a hitelintézeti szektorban végzett kiemelkedő kommunikációs tevékenységéért és elkötelezettségéért;
- Jeges Rita (Erste Bank) a Magyar Bankszövetség munkájának áldozatos és konstruktív támogatásáért;

- Király Marcell (K&H Bank) a bankszektor vállalatfinanszírozási és KKV fejlesztési területén végzett kiemelkedő munkájáért;
- Nagy Róbert (Garantiqa Hitelgarancia) a garantált kis- és középvállalati hitelezés növekedéséhez hozzájáruló, kiemelkedő és innovatív tevékenységéért;
- Rankó Attila (Deutsche Bank) a pénzforgalom és az európai bankszabályozás adaptációja területén végzett kiemelkedő szakmai tevékenységéért.

Kommunikációs statisztika és aktualitások

2018 második negyedéve kommunikációs szempontból átlagos időszaknak mondható, rendszeres, de nem kiugró sajtóérdeklődéssel. Statisztikáink szerint a negyedév során az online sajtóban mintegy 186 esetben szerepeltünk, 47 nyomtatott híradás és az elektronikus médiumokban való 45 megjelenés mellett. Összességében a negyedév során a Magyar Bankszövetség mintegy 280 említéssel volt jelen a magyarországi médiumokban.

A Testületi ülést követően kommuniké kiadásával publikáltuk a szektor közös szakmai álláspontját az aktuális kérdésekben. A negyedév során több vezetői (elnöki, alelnöki, főtitkári) interjúval és nyilatkozattal reagáltunk a sajtót és a közvéleményt foglalkoztató banki témákra. Az MNB fogyasztói hitelezésre vonatkozó szabályozási változtatásait követően főtitkári nyilatkozatban erősítettük meg elkötelezettségünket azon gazdaságszabályozói törekvésekkel kapcsolatban, amelyek az ügyfelek számára növelik a kiszámíthatóságot.

A negyedév főbb aktuális kommunikációs témái a PSD2 és a GDPR bevezetésének és alkalmazásának bankszektorra vonatkozó kérdései, a kártya- és ATM biztonság, valamint a lakossági hitelezés és a Minősített Fogyasztóbarát Lakáshitelek voltak.

Pénz7 – európai kvíz

A 2018. március 5-11 között megvalósított Pénz7 magyarországi eseményei Európában egyedülálló részvételi eredményt értek el, a több mint 200.000 diák és 1.650 regisztrált pedagógus bekapcsolódásával.

Az idei év újdonságaként az élményalapú ismeretszerzés támogatására **európai szintű kvízzjáték** is megrendezésre került az Európai Bankföderáció kezdeményezésére. Az Európai Bankföderáció (EBF²⁴) mint az Európai Pénzhét főszervezője a Kahoot!-tal együtt hívta életre az Európai Pénzügyi Kvízt, hogy a pénzügyi műveltséget érintő tudás átadását játékosá tegyék a résztvevő 30 ország diákjai számára.

A PÉNZ7 KVÍZ magyarországi döntőjére március 27-én a Fáy András Alapítvány Oktatási Központjában került sor, érdekes, interaktív pénzügyi kultúra fejlesztő játékok, programok kíséretében. A megmérettetés 10 meghívott iskola részvételével, pilot jelleggel valósult meg. Az intézményeket területi alapon és eddigi kiemelkedően aktív pénzügyi kultúra fejlesztő tevékenységük alapján invitáltuk a versenybe. Májusban, a magyar döntő nyertes csapata – az Arany János Általános Iskola és Gimnázium diákjai - Brüsszelben képviselték hazánkat az Európai Pénzügyi Kvíz döntőjén

A kvízzjáték a pénzügyi műveltséggel, digitális biztonsággal, a pénzhasználattal és a kapcsolódó matematikai alapokkal foglalkozó kérdéseket és feladatokat gyűjtött össze mobiltelefonon vagy számítógépen elérhető modern formában. A PÉNZ7 KVÍZEK a felsorolt témákban bármikor elérhetőek a kahoot! platformon, így több ezer diáknak tették már lehetővé pénzügyi ismereteik játékos bővítését.

²⁴ European Banking Federation

Regionális bankszövetségek találkozója

Június elején Zágrábban került sor a regionális bankszövetségek immár 8 tagra bővült - ez évi első, sorrendben tizenharmadik - találkozójára, melyen a nemzetközi szabályozási és piaci trendekről és a nemzetközi érdeklődésre számot tartó nemzeti fejleményekről egyeztetnek a résztvevők.

A zágrábi találkozó fókuszában az aktuális EU szabályozási implementációs témák (PSD 2, GDPR) mellett az arányosság elvének felemás alkalmazása az EU, illetve a tagállamok joggyakorlatában; a még mindig aktuális lakossági devizahitel fejlemények; illetve a kamatkockázatok kezelésének tagállami gyakorlata került terítékre.

Az előzőekben nem említett munkabizottságok, munkacsoportok

○ Agrár munkacsoport

Az Agrár munkacsoport a második negyedév során többször is ülésezett. Az Agrárgazdasági Kutató Intézet (AKI) és a Földművelésügyi Minisztérium (FM) Agrárgazdaságért felelős Államtitkársága bevonásával a munkacsoport részt vett a „**Finanszírozási folyamatok és támogatások alakulása az élelmiszergazdaságban, 2017**” című workshopon. A rendezvény célja a 2017. évi pénzügyi folyamatok értékelése, valamint a 2018. évi várható tendenciák áttekintése és megvitatása volt. Az esemény résztvevői az AKI képviselőjétől hallhattak előadást **a mezőgazdaság és az élelmiszeripar 2017. évi támogatásairól és hitelezési helyzetéről**, majd az FM képviselője ismertette a **támogatáspolitikai részleteit és legújabb fejleményeit**. A program zárásaként a jelenlévők kerekasztal-beszélgetés keretében fejtették ki véleményüket és osztották meg gyakorlati tapasztalataikat.

A Miniszterelnökség Agrár-vidékfejlesztési Programokért Felelős Helyettes Államtitkársága a munkacsoport kérésére kidolgozta a **Vidékfejlesztési Program felhívásaihoz kapcsolódó jelzalog alapításának bejelentéséről szóló kormányhatározatot**, amit közzétett a Széchenyi 2020 honlapon. Ennek segítségével a kedvezményezett eleget tud tenni a jelzalog alapításával kapcsolatos bejelentési kötelezettségének.

A Miniszterelnökség a **Vidékfejlesztési Program beruházási támogatásaival** kapcsolatban kiadta állásfoglalását, amely szerint az **utóellenőrzés, valamint az utólagos ellenőrzés** tekintetében a jogszabály alapján **megszabott 7, illetve 15 munkanapos határidőbe nem számít bele a hiánypótlás időtartama**. (A 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 96. § (2) bekezdése.) Gyakorlati tapasztalataik szerint eddig minden kedvezményezett által megküldött dokumentáció érintett volt hiánypótlással, döntő részük kétszer is, így a tényleges ügyintézési időtartam a hiánypótlás idejével természetesen meghosszabbodhat.

Az FM 2015-től az **Országos Statisztikai Adatfelvételi Program adatgyűjtéseiről és adatátvételeiről** szóló 288/2009. (XII. 15.) Kormányrendelet alapján a 1703-as nyilvántartási számú adatfelvétel keretében gyűjt adatokat **az egyéni gazdaságok teljes hitelállományára és új hiteleire vonatkozóan**. Az adatgyűjtést 2016-tól bővítették a gazdasági szervezetekre is, mivel fontos, hogy megbízható adatok álljanak rendelkezésre részletes TEÁOR, hitelcél (beruházási, forgóeszköz hitel), valamint gazdálkodási forma szerinti bontásban. Az egyeztetések eredményképpen az adatszolgáltatás többek között kibővítésre került a **támogatást előfinanszírozó hitelekkel** (hosszú távú forgóeszközhitel és éven belüli forinthitel bontásban) és a **KKV besorolással a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról** szóló 2004. évi XXXIV. törvény alapján.

- *Exim almunkacsoport*

Az EXIM almunkacsoport második negyedévi ülésén és termékkutatási napjain az EXIM képviselői beszámoltak arról, hogy az EXIM stratégiájának és küldetésének megfelelően 2018. július 1-jével elindította új, **Exportélenkítő finanszírozási programját** a magyar exportőrök és beszállítók részére. A korábbi export előfinanszírozási konstrukcióikat az új hitelprogram keretén belül nyújtott exportélenkítő **forgóeszköz** (keret és egyedi), **beruházási** (keret és egyedi) és **lízingrefinanszírozási** termékeik váltják ki. Tájékoztattak az **EXIM módosított Üzletszabályzatának** június közepén hatályba lépett részleteiről, amelyek tartalmazzák a termékleírásokban hivatkozott kizáró listákat. A munkacsoport véleményezte a Program **publikus termékleírásait**, valamint **az egyedi beruházási hitelkeret szerződés és az egyedi nem rulírozó forgóeszközhitel szerződés tervezeteit** is.

- *Hitelgarancia munkacsoport*

A második negyedévben **az intézményi kezességvállalás adicionalitásának növelése** tárgyában - a téma fontosságára tekintettel - a Vezérigazgatói Fórum és a Hitelgarancia Munkacsoport összevont ülésre került sor. Az MNB, az Magyar Fejlesztési Bank és a Pénzügyminisztérium hónapok óta tartó együttműködésének köszönhetően a garanciarendszer finomhangolására elkészült az a javaslatcsomag, amelynek a részleteit ismertették. A Kormányzat és az MNB támogatásával hosszabb távon továbbra is cél a vállalati hitelezési bővülés elérése és fenntartása. A javaslatcsomag létrejöttét részben a gazdaság új fázisba lépése, a finanszírozási rés csökkentése, valamint az intézményi kezességvállalás kiegészítő szempontjainak figyelembe vétele tette szükségessé. Utóbbi kapcsán a garanciaszervezetek felé az az elvárás fogalmazódott meg, hogy az állami viszontgarancia mellett vállalt kezességvállalásokból elsősorban a kockázatosabb, illetve alacsonyabb fedezettségű ügyletek részesüljenek.

- *Elnökválasztás a HR munkabizottságban és a Treasury munkacsoportban*

A HR munkabizottság korábbi vezetőjének - Rolek Ferenc (Budapest Bank) - január végi leköszönését követően, hosszabb előkészület után a Bizottság májusi ülésén hozott egyhangú döntésével választotta meg elnöknek Végh Józsefet, a K&H Bank HR igazgatóját, akinek a személyét e tisztségben az Elnökség júniusi ülésén erősítette meg.

A Treasury munkacsoport elnöke, Kovács Krisztián (OTP Bank) munkahelyváltás miatt május elején leköszönt. A munkacsoport június közepén választotta meg a posztra Kovács Attilát, az OTP Bank Treasury Middle Office igazgatóját, írásbeli szavazással, háromnegyedes támogatással. Az Elnökség júliusi ülésén hagyta jóvá a posztra történő kinevezést.

- *Jelzálogbanki munkacsoport*

A European Covered Bond Council évente közzéteszi a kibocsátási statisztikát és a jogrendszer jellemzőit tagországokénti bontásban az **ECBC Factbook** kiadványban, amelyhez a **magyarországi tagintézmények összesített adatai** megküldésre kerültek. Az ECBC Factbook minden év őszi felében kerül publikálásra.

A **Covered Bond irányelv** javaslatot valamint a **tőkekövetelményre vonatkozó CRR²⁵ rendelet módosításáról** szóló európai jogszabály csomagot a Jogi és Tőkepiaci munkacsoport áttekintette és a magyar piaci álláspont kidolgozását megkezdte. Az álláspont várhatóan nyár végén kerül elfogadásra és benyújtásra a tárca részére.

²⁵ Capital Requirement Regulation

Budapesten 2018. november 22-23-án kerül megrendezésre a **22. Közép Európai Fedezett Kötvény konferencia**, amelynek házigazdája a VdP Német Jelzálogbank Egyesület, valamint a Magyar Bankszövetség. A rendezvénynek a Magyar Nemzeti Bank ad otthont, és aktív szakmai segítséget is nyújt a konferenciához. A két napos program összeállítása, valamint a panelbeszélgetésben részt vevők meghívása történt meg második negyedévben a Jogi és Tőkepiaci Munkacsoporttal karöltve.

Az Ingatlanértékelési munkacsoport keretében megvitásra került az **EeMAP kezdeményezéshez való korai csatlakozás**, tekintettel arra, hogy energiahatékonysági jelzáloghitelek központi szerepet játszhatnak Európa új fenntarthatósági pénzügyi stratégiájában. Az EU által támogatott „EeMAP” kezdeményezés (Energy efficient Mortgages Action Plan – Energiahatékonysági Hitelek akcióterv) célja egy energiahatékonysági hiteltermék kidolgozása a bankok és a hitelfelvevők részére, amely által a zöld (energia hatékony) ingatlanba fektetők számára kedvezőbb hitel konstrukciók lesznek elérhetőek.

Az Ingatlanértékelési Munkacsoport **a Magyar Ingatlan Szövetség szakmai képzésében való részvétel** feltételeiről és a lehetséges együttműködésről is egyeztetett. Ezen kívül napirenden volt a vagyoneértékelőkre vonatkozó névjegyzék összeállításának informatikai és jogi megvalósíthatósága. A helyszíni szemle nélküli értébecslés lehetőségét is vizsgálta a munkacsoport, nevezetesen hogy bizonyos településeken, bizonyos típusú ingatlanok esetén desktop értébecsléssel mennyire lenne meghatározható az érték és a hitelbiztosítéki érték.

A fogyasztói hitelezés szabályozásának az egyszerűsítése projekt keretében a munkacsoport **a lakóingatlanok, illetve a termőföldnek minősülő ingatlan értékelésének az egyszerűsítését** célzó javaslatokat is véleményezte.

- *Lízing munkacsoport*

A Lízing munkacsoport a második negyedévben tartott ülésén a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. képviselői ismertették a Garantiqa **COSME LGF²⁶** Portfoliógarancia Programjának bevezetését és annak részleteit. A **COSME Program** célja olyan életképes kkv-k hitelhez jutásának a támogatása, amelyek hitelezése magasabb kockázatuk vagy a pénzügyi intézet által elvárt fedezet hiánya miatt nem valósulhatna meg. A program akár 90%-os kezességet biztosít a vállalkozások hitelei mögé, amely többek között pénzügyi lízing (nyílt- és zártvégű) finanszírozás keretén belül is elérhető.

A Lízing munkacsoport Földművelésügyi Minisztérium képviselőivel folytatott egyeztetései eredményeként a korábban említett 1703-as nyilvántartási számú adatfelvétel **kibővítésre került a lízingügyletek adataival**. Ugyanakkor az FM nem vonja be az adatgyűjtésbe a lízingcégeket, mivel többen jelezték, hogy a jelenlegi informatikai rendszereik nem teszik lehetővé a TEÁOR alapú adatszolgáltatást.

A munkacsoport **az egységes jegybanki hitelregiszter (HITREG) projekt főbb elemeiről is tájékoztatást kapott**. A hitelintézeteknek 2019 júniusáról kell első ízben adatot küldeniük, a pénzügyi vállalkozások ehhez a határidőhöz képest további egy év haladékot kapnak.

Az EXIM képviselői az **Exportélnkítő lízing konstrukció** bevezetése kapcsán ismertették a konstrukció bevezetésének hátterét, előnyeit, hátrányait, az érintett programokat és az átmeneti szabályokat. Az ehhez kapcsolódó oktatási napon ismertették a termékdokumentációkat, a termékfeltételeket, a termékismertetőt és a pénzügyi modell kalkulátorát. A munkacsoport véleményezte a termék mintaszerződéseit, és az üléseken megfogalmazott észrevételek alapján az EXIM módosította a publikus termékírást.

²⁶ Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises Loan Guarantee Facility

I. Globális szabályozás

I.1 Pénzügyi Stabilitási Tanács (FSB27)

I.1.1 A pénzügyi sérülékenység értékelése és a 2018-as munkaterv (eddig) teljesítése

Június végén az FSB plenáris ülést tartott, amelyen a tagok **áttekintették a 2018-as munkaterv szerinti előrehaladást**. A piaci folyamatokat a értékelve megállapították, hogy az elmúlt évtizedben nagymértékben erősödött a pénzügyi rendszer biztonsága, de hangsúlyozták, hogy a szélsőségesen alacsony kamatkörnyezettől eltávolodva fokozottan szükséges a pénzügyi piacok nyomon követése. **A sérülékenységek között a szuverének, a vállalatok és a lakosság magas eladósodottságát**, valamint a kockázati éhség csillapodásával **a magasabb finanszírozási költségeket** emelték ki. Ezen túl a meredeken emelkedő hozamok határokön átnyúló tőke mozgásokra gyakorolt hatását is említették. A júliusi G20 találkozó előkészítéseként értékelték a kriptó eszközök szerepét, és a plenáris ülés jóváhagyta az FSB által kidolgozott kiber lexikon júliusi publikálását.

A **reformok hatását** érintően két értékelés van folyamatban; az egyik **az infrastrukturális beruházások finanszírozásáról**, a másik **az OTC derivatívák központi elszámolásának az ösztönzéséről**. Az ülésen további két értékelésről állapodtak meg, a KKV finanszírozást, illetve a too big to fail (túl nagy, hogy veszni hagyják) probléma kezelését érintően.

A tárgyalt témák között szerepeltek még:

- az árnyékbanki tevékenység átalakítása kapcsán a befektetési alapok konzisztens áttételi követelményének a kidolgozása,
- a cég szintű adatgyűjtési keretek megvitatása,
- az FSB folyamatainak és átláthatóságának a felülvizsgálata,
- a regionális konzultatív csoportokban való képviselő áttekintése és néhány új tag bevonása, valamint
- a klímaváltozáshoz kapcsolódó pénzügyi közzététellel foglalkozó munkacsoport (Task Force) tevékenységének az áttekintése.

I.1.2 A hatékony globális szanalási rezsimek megteremtésére tett intézkedések

Az FSB főtitkára Dietrich Domanski júniusban előadást tartott az Európai Bankföderáció (EBF) meghívására **a hatékony, globális szanalási rendszerek megteremtéséről**. Az előadásában felvázolta, hogy a 2007-2008-as pénzügyi válság miként vezetett a határokön átnyúló szanalási rezsimek megteremtésének az igényéhez. Bemutatta a szanalási szabályok alkalmazására tett erőfeszítéseket, az aktuális fejleményeket illetve a G-SIBs²⁸ bankok és a hatóságok előtt álló további feladatokat.

²⁷ Financial Stability Board: a pénzügyi szabályalkotás legmagasabb nemzetközi testülete

²⁸ Global systemically important banks: rendszerszempontról fontos globális bankok

A teljes veszteségviselő kapacitásra (TLAC²⁹) vonatkozó szabályok implementálásában jelentős előrehaladás történt. Az elmúlt néhány évben a G-SIBs bankok számottevő mennyiségű, a TLAC előírásoknak eleget tevő instrumentumot bocsátottak ki, hogy megfeleljenek a 2019, majd 2022 januárjától életbe lépő TLAC követelményeknek. A **konzisztens nyilvánosságirahozatali követelmények hiánya** ugyanakkor nehezíti az intézmények összehasonlítását. A **belső TLAC** követelmények teljesítéséhez még további erőfeszítés szükséges. Június elején az FSB nyilvános **visszacsatolást kért a TLAC sztenderdek technikai bevezetéséről**.

Az FSB előkészíti „A pénzügyi intézmények hatékony szanálásának kulcselemei” (Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions) alapkokumentum alkalmazásának a tematikus szakértői értékelését (peer review) különös tekintettel a szanálási tervezésre. A **szanálási tervezés** kapcsán ugyancsak **visszacsatolást kértek az érintettektől** (stakeholders).

A 2017 novemberben meghirdetett konzultációt követően az FSB véglegesítette **a bail in végrehajtásáról**, illetve **az alkalmas szanálási terv finanszírozási stratégiájának az elemeiről** szóló **útmutatóját**.

A hatóságok tovább dolgoznak a szanálhatóság akadályainak a felszámolásán, kulcsfontosságúnak tekintve az intézmény specifikus, határokon átnyúló együttműködési szerződéseket. Ugyancsak napirenden van **a szanálási stratégiákra és tervekre vonatkozó közzétételi követelmények kialakítása**, valamint **a kereskedési könyv rendezett leépítésének (wind-down) a szabályozása**.

I.1.3 Az FSB második negyedévben megjelent további fontosabb dokumentumai

Az üzletviteli kockázat mérséklését segítő eszköztár

Második konzultáció az egységes termék azonosító³⁰ rendszer működtetéséről

Nyilvános konzultáció a javadalmazással kapcsolatos konzisztens nemzeti adatszolgáltatásra vonatkozó - az üzletviteli kockázat mérséklését célzó – ajánlásokról

I.2 Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság (BCBS31)

I.2.1 Tizennegyedik státusz jelentés a Bazel III reformok bevezetéséről

Az áprilisban közzétett jelentés a Bazel III reformok bevezetésének 2018. március végi állapotát tükrözi, és első alkalommal foglalkozik a 2017. decemberben elfogadott, 2022. január 1-től életbe lépő szabályokkal. A BCBS-t felügyelő testület, a GHOS³² elvárja, hogy a reformokat a Bizottságban részvevő valamennyi joghatóság **teljes körűen, az előírt határidőnek megfelelően és konzisztens módon implementálja**.

A 2017 októberében publikált legutóbbi státusz jelentés óta az egyes tagok további haladást értek el a sztenderdek bevezetésében. Így:

- a kitettség jelenlegi definícióján alapuló áttételi ráta szabályozás a legtöbb joghatóságban érvényben van,
- a 28-ból 24 tagnál készült végleges, vagy tervezett NSFR³³ szabályozás,
- 19 joghatóság fogadta el a felülvizsgált értékpapírosítási szabályozást, vagy készítette el annak tervezetét.

²⁹ total loss absorbing capacity

³⁰ unique product identifier (UPI)

³¹ Basel Committee on Banking Supervision

³² Group of Central Bank Governors and Heads of Supervisors: a központi banki elnökök és felügyeleti vezetők grémiuma

³³ Net Stable Funding Ratio: nettó stabil finanszírozási mutató

Ugyanakkor néhány 2017 végéig bevezetendő technikai szabály esetében (a partner kockázat sztenderd mérése, a központi szerződő felekkel (CCPs³⁴) szembeni kitétségek tőkekövetelménye, illetve az alapokba történő részvénybefektetések tőkekövetelménye) csak csekély volt az előrelépés. A joghatóságok folyamatosan dolgoznak a következő egy év során esedékes szabályok (nevezetesen a nagy-kockázati szabályozás, az IRRBB³⁵ sztenderd, illetve a TLAC követelmények) bevezetésén.

1.2.2 A kockázati adatok hatékony aggregálása és jelentése

A Bizottság a **kockázati adatok hatékony aggregálásának és jelentésének a megvalósítását** is folyamatosan figyelemmel kíséri. A témában készített státusz jelentés a **G-SIBs bankok felügyeleti hatóságainak önértékelésén alapul**, és a kockázati adatok hatékony aggregálására és jelentésére vonatkozó alapelvek 2017 évi alkalmazását vizsgálja. (Az előző státuszjelentés egy évvel korábban készült, 2016-ról.) A 30 G-SIBs bankra vonatkozó jelentés szerint az elmúlt év során csak marginális előrehaladás volt az alapelvek alkalmazásában. A **komplexitás és a számítástechnikai projektektől való függés miatt a bankok számára nehézséget okoz az alapelveknek való megfelelés**, így számos banknál csúszik az alkalmazás előzetesen elvárt dátuma. A felügyeleti hatóságoknak hangsúlyozott figyelmet kell fordítaniuk az alkalmazásra, ideértve azt, hogy a bankok igazgatóságával való megbeszéléseken kérjenek jelentést a bevezetésben elért előrehaladásról. Az anya és a fogadó (home-host) együttműködést ugyancsak elő kell segíteni az alapelvek implementálása során.

1.2.3 A nagy-kockázatok kezelése a bázeli tőkekeretekben

A Bázeli Bizottság által 2014 áprilisában elfogadott **nagy-kockázati szabályozást 2019. január 1-től kell alkalmazni**. Nagy-kockázat vállalásnak az **alapvető (tier 1) tőke 10%-át** elérő, vagy azt meghaladó kitétség számít, a kockázatvállalás **felső korlátja 25%**. A rendszerszempontról fontos globális bankok (G-SIBs) esetében a **korlát alacsonyabb, 15%**. A szabályozás értelmében a bankoknak a nagy-kockázatokon túl azokat a kitétségeket is jelenteniük kell a nemzeti felügyeletnek, amelyek a hitelkockázat mérséklés és a kivételek figyelembe vétele nélkül nagy-kockázatnak számítanak. A 20 legnagyobb kitétséget akkor is jelenteni kell, ha azok nem érik el a nagy-kockázati limitet. **Az esetleges limit túllépést haladéktalanul jelenteni és orvosolni kell**. A limiteket nem egyedileg, hanem a kapcsolatban álló ügyfelekre (ügyfélcsoportokra) kell alkalmaznia banki és a kereskedési könyvben nyilvántartott mérleg elemek és mérlegen kívüli tételek figyelembe vételével. A kitétségeket a tőkekövetelmény számítás során használt módon kell beszámítani. A szuverénnel és a központi bankokkal szembeni kitétségek nem esnek a szabályozás hatálya alá, míg a közszektorral szembeni követelések számításon kívül hagyhatók (a hitelkockázat tőkekövetelményének meghatározásával azonos módon). A fizetési és kiegyenlítési folyamatok zavartalansága érdekében a napon belüli bankközi követeléseket szintén figyelmen kívül hagyhatók.

1.2.4 Az egyszerű, átlátható és összehasonlítható rövid lejáratú értékpapírosítás

Áprilisban a BCBS és az IOSCO³⁶ két közös dokumentumot hozott nyilvánosságra az **egyszerű, átlátható és összehasonlítható rövid lejáratú értékpapírosítást** érintően. Az egyik a **rövid lejáratú STC³⁷ értékpapírosítás beazonosításával**, a másik a **tőkekövetelményével** foglalkozik.

A beazonosítási kritériumok az STC értékpapírosítással foglalkozó 2015-ös dokumentumban leírtakra építenek, tekintetbe véve az ABCP³⁸ instrumentumok sajátosságait.

³⁴ central counterparties

³⁵ interest rate risk in the banking book: banki könyvi kamatkockázat

³⁶ International Organisation of Securities Commissions: az értékpapír-felügyelet nemzetközi szervezete

³⁷ simple, transparent and comparable

³⁸ asset-backed commercial paper

A rövid lejáratú STC értékpapírosítás tőkekövetelményére vonatkozó előírások konzisztensek az STC értékpapírosításra vonatkozókkal és kedvezményezett kezelésre adnak lehetőséget, jellemzően az ABCP instrumentumok esetében. A szabályok véglegesítésénél a hatóságok figyelembe vették a 2017 júliusában meghirdetett konzultáció során kapott visszajelzéseket.

I.2.5 Az NSFR technikai módosítása

Június végén a BCBS módosította a nettó stabil finanszírozási mutató (NSFR) számításán. Az azonnali hatályú technikai módosítás a **rendkívüli monetáris politikai műveletek kezeléséhez kapcsolódik**, és a hat hónaposnál hosszabb lejáratú központi banki instrumentumok esetében - 5%-os felső határig - lehetővé teszi alacsonyabb RSF³⁹ tényező alkalmazását. A módosítás nagyobb rugalmasságot biztosít a likviditást felszívó rendkívüli jegybanki eszköztár alkalmazásához.

I.2.6 A kriptó-valuták értékelése

A BCBS „anyaintézménye”, a Nemzetközi Fizetések Bankja (BIS⁴⁰) 2017 éves jelentésében kimerítően foglalkozott a kriptó-valuták elemzésével, értékelésével. Vizsgálta, hogy a kriptó-valuták betölthetik-e a pénz szerepét, és milyen speciális gazdasági probléma megoldására lehetnek alkalmasak, ha egyáltalán létezik ilyen. Az elemzés **összességében inkább negatív a kriptó-valuták megítélésében: a kriptó-valutákba vetett bizalom** - ami kulcsfontosságú - **igen törékeny**, egyszerűen leállhat a működésük és a teljes értéküket elveszíthetik. Ha még a bizalom fenntartható lenne is; a kriptó-valuták nem képesek alkalmazkodni a kereslet méretéhez, értékük nagymértékben ingadozik, technológiájuk alacsony hatékonyságú és energia pazarló. Tesztelésre szorul, hogy a kriptó-valuták alapjául szolgáló technológia képes-e a pénzügyi tranzakciók adminisztratív folyamatainak az egyszerűsítésére. Az elemzés felveti a technológia magán célú használatának a szabályozására illetve, a visszaélések megakadályozására tett intézkedések szükségességét, és a digitális valuták jegybanki kibocsátásának a kérdését is vizsgálja.

I.2.7 A nagybani fizetések infrastruktúrájának a javítása

A Fizetések és Piaci Infrastruktúrák Bizottsága (CPMI⁴¹) arra biztatja az érintetteket - a bankokat, a pénzügyi infrastruktúrákat és az egyéb pénzügyi intézményeket – hogy kövessenek **közös stratégiát a nagybani fizetések biztonságának a javítására**. A májusban nyilvánosságra hozott, véglegesített stratégia „A nagybani fizetéseknél végrehajtott, a végponti biztonsággal kapcsolatos csatlások kockázatának a csökkentése”, amely hét elemet tartalmaz, a fizetési rendszerek működtetőinek, felhasználóinak, az üzenetküldő hálózatoknak, valamint a felügyeleti és szabályozó hatóságoknak kíván segítséget adni. A holisztikus módon alkalmazandó stratégia minden olyan területet lefed, ami lényeges a csatlások megelőzését, felfedését, kezelését és kommunikálását érintően.

A CPMI-ben résztvevő központi bankok kormányzói kifejezték elkötelezettségüket a stratégia mellett. 2018 és 2019 során folyamatosan nyomon követik az alkalmazásban elért előrehaladást, és döntenek a további lépések szükségességéről.

I.2.8 További közös CPMI IOSCO dokumentumok a második negyedévben

A kritikus OTC derivatív adat elemek harmonizálását célzó technikai útmutató a kereskedési adattáraknak (TR⁴²) szolgáltatott OTC derivatív ügyletekre vonatkozó - az egységes tranzakció azonosítón és

³⁹ required stable funding: elvárt stabil finanszírozás

⁴⁰ Bank for International Settlements

⁴¹ Committee on Payments and Market Infrastructures: A Bázeli Bankfelügyeleti Bizottsághoz hasonlóan a BIS keretében működik.

⁴² trade repositories

az egységes termék azonosítón kívüli - **adatok egységesítését célozza**. Az adatszolgáltatás szükségességéről és egységesítéséről a G20 vezetők döntöttek a transzparencia javítása, a rendszerkockázat csökkentése és a piaci visszaélések megelőzése érdekében. Az információkat a hatóságok törvényi kötelezettségeik és prudenciális feladataik ellátása során használhatják. Az aggregált adatok lehetővé teszik az OTC derivatív piaci tevékenységek áttekintését és a pénzügyi stabilitást érintő kockázatok jobb értékelését.

A központi szerződő felek felügyeleti stressz tesztjének keretei című dokumentum a több központi szerződő felet érintő, egy vagy több felügyeleti hatóság által végzett stressz tesztekre vonatkozik. A makro-szintű, a közös hatások felmérését célzó stressz tesztek hozzásegíthetik a hatóságokat a **kölcsönös piaci függések természetének és kiterjedésének** a jobb megértéséhez.

A CPMI és az IOSCO folyamatosan **nyomon követi a pénzügyi piaci struktúrák alapelvei (PFMI⁴³) bevezetését**. A PFMI a fizetésre és a kiegyenlítésre, valamint a kereskedési adattárakra vonatkozó nemzetközi sztenderdeket tartalmazza. A cél a globális pénzügyi piacokat kiszolgáló (támogató) infrastruktúra stabilitásának és a pénzügyi sokkoknak való ellenálló képességének a biztosítása. A jelentés bemutatja a központi szerződő felek meddig jutottak a PFMI alkalmazásában. A vizsgált 19 CCPs közül néhány számottevő elmaradást mutat a kockázatkezelés és helyreállítási tervezés területén.

II Európai szabályozás

II.1 Általános működési keretek

II.1.1 Egyszerűsödik az uniós források felhasználása

Hamarosan **egyszerűbb szabályok vonatkoznak majd az uniós költségvetési források felhasználására**. Az Európai Tanács 2018. április 19-én jóváhagyta az Európai Parlamenttel kötött, az EU költségvetésére vonatkozó pénzügyi szabályokról szóló, úgy nevezett salátarendeletről szóló megállapodást. Az új rendelet módosítja a **gazdálkodás általános keretét rögzítő költségvetési rendeletet**, valamint **az EU többéves programjait szabályozó jogi aktusokat**, amelyek egy-egy konkrét szakpolitikai területhez – például a kohéziós politikához – tartoznak. Egyszerűbb szabályok vonatkoznak majd a különböző típusú források felhasználására, függetlenül attól, hogy azok a Bizottság általi közvetlen irányítás, különböző szervezetek és testületek általi közvetett irányítás, vagy a nemzeti hatóságokkal együttesen biztosított irányítás alá tartoznak.

A módosítás értelmében egyszerűsödik **a költségek visszatérítése**, egyszerűbb lesz a szabályozás **a finanszírozási források kombinálására** vonatkozóan. A felhasználások **egyszeri ellenőrzésére és vizsgálatára** törekszenek. Ezen túl **az uniós pénzügyi szabályok tömörítő és értelmezéskönyvitő újrendszerezése** is folyamatban van.

Néhány konkrét cél elérésére irányuló változtatásra is sor került. Az új szabályok alapján könnyebb lesz az uniós strukturális alapokat a menekültek és a migránsok beilleszkedésének elősegítésére felhasználni. Megerősített szabályok vonatkoznak az adóelkerülés és a postafiókcségek elleni küzdelemre is.

Annak érdekében, hogy az EU költségvetése eredményorientáltabbá váljon, továbbfejlesztett rendelkezések vonatkoznak majd az **uniós finanszírozásban részesülő projektek teljesítményének mérésére** is.

⁴³ Principles for financial market infrastructures

II.1.2 Az európai munkahelyteremtést, növekedést és innovációt támogató InvestEU program

A Bizottság a következő, **2021–2027-re vonatkozó hosszú távú uniós költségvetésben** javasolja az **InvestEU program** létrehozását, amely egy fedél alá hozza össze az **uniós költségvetésből biztosított hitelek és garanciák formájában nyújtott finanszírozást**. Az InvestEU összefogja a jelenleg elérhető finanszírozási programok sokaságát, és kibővíti az európai beruházási terv (a Juncker-terv) modelljét. (Az európai beruházási terv közel 290 milliárd eurónyi beruházás elindításához járult hozzá, és 635 ezer kisvállalkozás részére biztosított finanszírozást.) Az InvestEU segítségével a Bizottság további **lendületet ad a munkahelyteremtésnek, a beruházásoknak és az innovációnak**. Az új program az **InvestEU Alapból**, az **InvestEU Tanácsadó Platformból** és az **InvestEU Project Portálból** áll majd.

Az InvestEU Alap részére a Bizottság 15,2 milliárd euró elkülönítését javasolja. Ez lehetővé teszi az uniós költségvetés számára egy 38 milliárd eurós garancia nyújtását, amelyet stratégiaileg fontos projektek támogatására lehet felhasználni. A magán- és közszférabeli beruházások bevonásával a Bizottság várakozásai szerint az InvestEU Alap több mint 650 milliárd eurót kitevő további beruházást mobilizál az EU-ban a 7 éves időszak során. Az InvestEU Alap négy szakpolitikai területet támogat - fenntartható infrastruktúra; kutatás, innováció és digitalizáció; kis- és középvállalkozások; valamint szociális beruházás és készségek. **A** program egységes, koherens irányítási struktúrával és jelentéstételi követelményekkel rendelkezik és biztosítja az átfedések elkerülését. A Bizottság fő pénzügyi partnere az InvestEU keretében is az Európai Beruházási Bank csoport marad

Az InvestEU Tanácsadó Platform a projektfejlesztési tanácsadás egyablakos ügyintézési pontjába integrálja majd a jelenleg elérhető 13 különböző tanácsadó szolgálatot. A platform technikai támogatást és tanácsadást nyújt, hogy segítse a projektek előkészítését, kidolgozását, strukturálását és végrehajtását, beleértve a kapacitásépítést.

A beruházási tervhez tartozó **Beruházási Projektek Európai Portálja** az InvestEU program keretében is tovább működik, növeli a beruházási projektek ismertségét. A portál a befektetők és a projektgazdák összekapcsolását szolgálja azáltal, hogy könnyen hozzáférhető és felhasználóbarát adatbázist biztosít, amely ismertebbé teszi a projekteket és lehetővé teszi a befektetők számára, hogy az őket érdeklő szektorban vagy helyszínen befektetési lehetőségeket találjanak.

Az uniós finanszírozás önmagában nem oldja meg a beruházások alacsony szintje jelentette problémát Európában; **a strukturális reformok továbbra is elengedhetetlenek**. A tagállamoknak minden rendelkezésre álló támogatást fel kell használniuk a beruházás nemzeti akadályainak megszüntetéséhez és üzleti környezetük javításához, mindenekelőtt az európai szemeszter ország specifikus ajánlásainak végrehajtásával. Május 31-én a Bizottság javaslatot tett a **reformtámogató program** létrehozására, amely minden uniós tagállamban támogatja a kiemelt reformokat, és 25 milliárd euró teljes költségvetéssel rendelkezik.

II.1.3 Fenntartható finanszírozás

A Bizottság május 25-én közzétett javaslatai megerősítették Európa elkötelezettségét az éghajlatváltozás elleni küzdelem globális szintű vezetése és a Párizsi Megállapodás végrehajtása mellett. A Bizottság **konkrét intézkedéseket** jelentett be annak érdekében, hogy az uniós **pénzügyi szektor vezető szerepet tölthessen be a zöldebb és tisztább gazdaság megvalósításában**. A pénzügyi szektor bevonása nagymértékben fokozza majd az arra irányuló erőfeszítéseket, hogy csökkentsük a környezeti lábnyomunkat, miközben erősítjük az uniós gazdaság fenntarthatóságát és versenyképességét. **A fenntartható finanszírozásról szóló első uniós cselekvési terv** nyomán született javaslatok lehetővé teszik, hogy **a pénzügyi szektor az éghajlatváltozás elleni küzdelem mögé álljon**. Ez kedvezően hat a gazdasági növekedésre és a munkahelyteremtésre is, és támogatja a Tőkepiaci Unió arra irányuló céljait, hogy a pénzügyek összekapcsolódjanak az európai gazdaság szükségleteivel és az uniós fenntartható fejlődési menetrenddel.

A gazdasági tevékenységek környezetvédelmi fenntarthatóságát meghatározó kritériumokra vonatkozó új szabályoknak köszönhetően az eddigieknél több beruházás áramlik majd a fenntartható tevékenységekhez.

Az intézkedések fő jellemzői:

1. Egységesített uniós osztályozási rendszer (taxonómia) A javaslat harmonizált kritériumokat állapít meg annak meghatározására, hogy az adott gazdasági tevékenység környezeti szempontból fenntartható-e. Ezzel egyértelműbbé teszi a gazdasági szereplők és a befektetők számára, hogy mely tevékenységek számíthatnak fenntarthatónak. A pénzügyi szervezeteknek tájékoztatniuk kell ügyfeleiket arról, hogy tevékenységeik miként érintik a bolygót vagy helyi környezetüket.

2. A befektetők kötelezései és közzététel A javasolt rendelet egyértelművé teszi, hogy az intézményi befektetők miként építsék be befektetési döntéshozatali eljárásukba a **környezeti, társadalmi és irányítási** (ESG⁴⁴) tényezőket. Emellett az eszközközvetőknek és intézményi befektetőknek igazolniuk kell majd, hogy befektetésük miként igazodik az ESG célkitűzésekhez, és **közzé kell tenniük**, miként felelnek meg ezeknek a kötelezettségeknek.

3. Alacsony szén-dioxid-kibocsátást jelző referenciaértékek

4. Hatékonyabb, fenntarthatósággal kapcsolatos tanácsadás az ügyfeleknek.

II.1.4 Bizottsági javaslat az adózás területén történő együttműködésre

A 2021–2027-re vonatkozó hosszú távú uniós költségvetés kapcsán az Európai Bizottság illetékes igazgatósága javaslatot tett **az adózás területén folytatott együttműködést szabályozó rendeletrre**. A rendelet elsődlegesen az adócsalások és az adóelkerülés megakadályozását célozza, és azt adózással kapcsolatos információk cseréjét, és az európai elektronikus rendszerek közötti együttműködést kívánja elősegíteni. A kezdeményezés kapcsán augusztus 6-ig várták a véleményeket.

II.2 A kockázat csökkentő csomag elfogadása

Az Európai Tanács 2018. május 25-én megegyezett a **bankszektor kockázatainak csökkentését célzó intézkedéscsomaggal (RRP⁴⁵)** kapcsolatos közös álláspontjáról. (Az uniós szakzsargonban ez az ügy nevezett „General Approach” elfogadását jelenti.)

Az RRP-re vonatkozó javaslatát (amely a Bázeli III egyezmény addig elfogadott szabályainak az európai implementálását célozta) az Európai Bizottság 2016. novemberben terjesztette elő. A csomag a tőkekövetelmény rendelet és irányelv (CRR/CRD⁴⁶), a bank helyreállítási és szanálási irányelv (BRRD⁴⁷), valamint az egységes szanálási mechanizmusról szóló rendelet (SRMR⁴⁸) módosítását célozza.

A tagországok között négy lényeges kérdésben maradt nézetkülönbség az elfogadást megelőzően, amelyeket tekintve a bolgár elnökség kompromisszumos javaslatot dolgozott ki:

- **A felülvizsgált kereskedési könyvi (FRTB⁴⁹) szabályozás bevezetése** Az FRTB szabályozást - a 2016. novemberi állapotnak megfelelően - első lépésben csak jelentési kötelezettségként vezetik be, erős elkötelezettséget vállalva az idén véglegesítés alatt álló globális sztenderdnek az előírt határidőnek megfelelő implementálására.
- **A G-SIIs⁵⁰ besorolás (score)** A G-SIIs besorolásnál egy kiegészítő módszertant alkalmaznak, amely figyelembe veszi, hogy az intézmény az egységes szanálási rendszer (SRM⁵¹) alá tartozik. Az illetékes hatóságok diszkrecionális jogot kapnak a kiegészítő besorolás alkalmazására.

⁴⁴ environmental, social and governance factors

⁴⁵ Risk Reduction Package

⁴⁶ Capital Requirement Regulation and Directive: tőkekövetelmény rendelet és irányelv

⁴⁷ Bank Recovery and Resolution Directive

⁴⁸ Single Resolution Mechanism Regulation

⁴⁹ Fundamental Review of the Trading Book

⁵⁰ globally systemically important institutions: rendszerszempontról fontos globális intézmények

⁵¹ Single Resolution Mechanism

- **A CRR/CRD hatóköre alóli mentesítés** Tagállami kérésre a még kérdéses 14 támogatási (promotional) bank is kikerül a szabályozás hatóköréből.
- **A MREL⁵² instrumentumok alárendeltsége** A G-SIIs és a Top-tier (a 100 milliárd eurónál nagyobb konszolidált mérlegfőösszegű) bankok számára az összes kötelezettség és a saját tőke (TLOF⁵³) 8%-át jelentő alárendeltségi követelményt írnak elő, a szanálási hatóság diszkrecionális jogot kap a lefelé történő módosításra. A szanálási hatóság - meghatározott feltételek mellett - felfelé is módosíthatja az alárendeltségi követelményt. *Az egy hitelező sem járhat rosszabbul, mint felszámolás esetén (NCWO⁵⁴)* elv betartásával és a nagy intézményekre meghatározottnál nem magasabb szinten a szanálási hatóságok más bankok esetében is előírhatnak alárendeltségi követelményt. Az eddiginél szigorúbb követelmények teljesítésére átmeneti szabályok vonatkoznak.

A szabályok értelmében a G-SIIs bankoknak **közbenső anyavállalatot (IPU⁵⁵) kell alapítaniuk** az európai működés feltételeként.

AZ RRP ECON⁵⁶ általi, június 19-i elfogadását követően, a nyári szünet után megkezdődhetnek a három oldalú (Tanács – Parlament - Bizottság) tárgyalások, amelyek a remények szerint még az idén, de legkésőbb 2019 áprilisban, a Parlament mandátumának a lejárta előtt eredményre vezetnek.

II.3 A Bázeli III véglegesítésének az európai implementálása

Az Európai Bankhatóság (EBA) május 7-i közleményében üdvözölte az Európai Bizottság tanács kérését (call for advice) a decemberben véglegesített Bázeli III egyezmény európai implementálását érintően. A Bizottság arra kérte az EBA-t, hogy készítsen átfogó elemzést, értékelje a reform különböző elemeinek a bankszektorra illetve a gazdaság egészére gyakorolt hatását. Az EBA támogatja a Bizottságot a Bázeli III európai implementálásában és a Bizottság felkérésére adott válaszában **a reformok mennyiségi és minőségi hatását egyaránt értékelni fogja**. Első lépésként az EBA júliusban **adatgyűjtésbe kezd**; amely a kisebb, kevésbé komplex, illetve a speciális üzleti modellel rendelkező bankokra is kiterjed. Az adatgyűjtés azért különösen fontos, mert megalapozza szakpolitikai javaslatát, így az adatgyűjtésben való széles körű részvétel alapvető. Az értékelés során az EBA szoros együttműködik a nemzeti hatóságokkal, a szektorral és a többi jogszabályalkotóval.

Az Európai Bankföderáció állásfoglalásában szintén üdvözölte a Bizottság bevezetést érintő tanácsadás kérését és kiemelte azokat a szempontokat, amelyeket különösen lényegesnek tart az adatgyűjtés során. Az EBF szerint az adatgyűjtésnek **önkéntesen, a legjobb igyekezet (best effort) alapján** kell történnie és a **becsléseket** is el kell fogadni. Fontos, hogy a vizsgálat a lényeges leányvállalatokra gyakorolt hatásokra is kiterjedjen, és hogy valamennyi tagállam megfelelő reprezentációja biztosított legyen. Szintén alapvető, hogy a bankoknak elég idejük legyen a javasolt adattáblák értékelésére és kommentálására.

A hitelkockázat sztenderd, illetve belső minősítésen alapuló módszerének, a hitelértékelés kiigazítás (CVA⁵⁷), az output padló, a működési kockázati keretek, valamint a MREL és TLAC követelmények vizsgálatára az EBF külön is felhívta a figyelmet.

⁵² Minimum requirement for own funds and eligible liabilities: a saját tőkére és a (bail-in során) figyelembe vehető kötelezettségekre vonatkozó minimum követelmény

⁵³ total liabilities and own funds

⁵⁴ No Creditors Worse Off

⁵⁵ Intermediate Parent Undertakings

⁵⁶ Economic and Monetary Affairs Committee

⁵⁷ Credit valuation adjustment

II.4 Bankunió

A június 29-i EU csúcson a felek - a korábbi ígéretektől eltérően- **decemberre halasztották az euró zóna reformjára vonatkozó döntéseket. Ekkor határoznak a csődbe került bankok szanálásánál igénybe vehető** - mintegy 60 milliárd eurós - **pénzügyi védőhálóról**, míg az **európai betétbiztosítási rendszerrel (EDIS⁵⁸) kapcsolatos tárgyalások megkezdésére nem jelöltek meg időpontot**. A védőhálót **az Európai Stabilitási Rendszer (ESM⁵⁹) finanszírozza**. A részleteket decemberig az Eurogroupnak kell kidolgoznia. Vita van a védőháló irányítási rendszeréről, Németország erőteljes politikai ellenőrzést szeretne a felhasználás felett, arról a pénzügyminiszterek és a nemzeti parlamentek döntenének.

II.4.1 Az Egységes Felügyeleti Rendszer (SSM⁶⁰)

Az Európai Központi Bank **nyilvános konzultációt kezdett a belső modellekre vonatkozó útmutatóról**. A konzultáció célja, hogy a **bankok a belső modellekre vonatkozó szabályokat egységes módon alkalmazzák**. Az első részként megjelenő általános fejezet a meglévő jogi keretek egységes értelmezését kívánja biztosítani. Az útmutató tervezet első része olyan általános, nem modell specifikus témákat tárgyal, mint a belső modellek implementálása, az irányítási struktúra, a validálás, a belső audit, a modell használat, a modellváltozás menedzsment, a külső részvétel a modell létrehozásában, stb..) A teljes útmutató - amelyről egy későbbi időpontban tartanak konzultációt -- modell specifikus (hitel, piaci, illetve partner kockázatra vonatkozó) fejezeteket is tartalmaz majd. A tervezet a nemzeti felügyeleti hatóságokkal (NCAs⁶¹) folytatott szoros együttműködésben készült, és az ECB által közvetlenül felügyelt intézményekre vonatkozik. Elkészítéskor felhasználták a TRIM⁶² projekt során szerzett tapasztalatokat, illetve az útmutató előzetes (2017. februári) változatára kapott észrevételeket.

Áprilisban az ECB **nyilvános konzultációt hirdetett a kiber megbízhatóság (resilience) felügyeletével kapcsolatos elvárásokról**. A **pénzügyi piaci infrastruktúrák (FMIs) kiber megbízhatóságának** a felügyeletével kapcsolatos elvárások a CPMI és az IOSCO közös globális útmutatóján alapszanak. A 2016-os útmutató az FMIs-től elvárta az azonnali alkalmazást, míg a felügyeleteknek ki kell dolgozniuk a joghatóságukon belül az FMIs útmutatójának való megfelelésére vonatkozó felügyeleti értékelést. A június 5-ig tartó konzultáció során az ECB inputot várt az érintettektől az útmutató tervezetben leírtakra vonatkozólag.

Az ECB **a 2018 évi felügyeleti díjakat 474,8 millió euróban** állapította meg. A 2018-ra becsült 502,5 millió eurós teljes költség egy részét (27,7 millió eurót) a 2017 évi megtakarítás fedezi. A díjak 90 %-át a közvetlenül felügyelt szignifikáns intézmények, 10%-át a kisebb bankok fizetik, konszolidált szinten. Az előző évhez képesti díjnövekedést a Brexit, és a két évenkénti stressz teszt ECB-re háruló feladatai okozzák. Az egyedi díjakról a bankok októberben kapnak tájékoztatást.

Júniusban az ECB **aktualizálta a bankok eszköz minőség értékelésére (AQR⁶³) vonatkozó kézikönyvét**. A frissítés az IFRS9 szabvány hatályba lépése miatt, illetve a befektetési szolgáltatást központba állító üzleti modell megnövekedett fontossága miatt vált szükségessé. A kézikönyv az ECB által közvetlenül felügyelt bankokra vonatkozik.

⁵⁸ European Deposit Insurance System

⁵⁹ European Stability Mechanism

⁶⁰ Single Supervisory Mechanism

⁶¹ national competent authorities

⁶² Targeted Review of Internal Models: a belső modellek célzott felülvizsgálata

⁶³ Asset Quality Review

II.4.2 Az Egységes Szanálási Rendszer (SRM)

Az SRM és az EBF együttműködésében júniusban első alkalommal szerveztek **felsővezetői fórumot**⁶⁴, amelyen a MREL követelmény meghatározása, a sanálási tervek értékelése, valamint a sanálhatóság megteremtése voltak napirenden. Megnyitóbeszédében Elke König, az SRB⁶⁵ elnöke kiemelte:

- Céljuk, hogy 2018-ban valamennyi lényeges bankcsoportra **konszolidált szintű, kötelezően teljesítendő MREL követelmény** legyen meghatározva, de a materiális egységek esetében az egyedi szintű követelmények meghatározását is megkezdik.
- A szektorral folyamatos párbeszédet folytatva mindent megtesznek azért, hogy az SRB döntéseik a lehetséges legnagyobb mértékben **előreláthatóak és transzparenssek** legyenek.
- Az SRB alá tartozó bankoknak megküldött **egyedi levelek** tartalmazzák az adott intézményre vonatkozó prioritásokat, beleértve a sanálhatóságra vonatkozó első értékelést.

A kockázatcsökkentő csomag elfogadása terén elért előrelépést üdvözölve egyetértett azzal, hogy a minimum alárendeltségi követelményeket nem csak a G-SIBs, hanem a többi rendszerszempontról fontos bank esetében is érvényesíteni kell. Lényeges, hogy az új szabályok ne korlátozzák a sanálási hatóságok diszkrecionális jogkörét a MREL követelmények meghatározásánál, valamint hogy ne legyenek túlságosan komplexek. Kiemelte továbbá, hogy reális nézőpontból tekintve a nemzeti bankoknak, de még az ECB-nek is szerepet kell vállalniuk a sanálás alatti likviditás biztosításában.

2018. június 30-án az SRB 3.315 intézménytől összesen **7,5 milliárd eurót szedett be az Egységes Szanálási Alapba** (SRF⁶⁶) fizetendő éves hozzájárulásként. Ezzel az SRF 24,9 milliárd euróra bővült. (A 2023-ra elérendő célszint a biztosított betétek 1 százalékának felel meg.)

II.5 Tőkepiaci Unió (CMU67)

II.5.1 Az új csődszabályozási javaslattal (fizetéképtelenség, preventív célú átstrukturálás, a vállalkozások második esélye irányelv) kapcsolatos fejlemények

Májusban **a tagállamok részleges megállapodásra** (partial general approach) jutottak a fizetéképtelenségi irányelv (Insolvency directive) kapcsán. A megegyezés elsődlegesen

1. az adósságrendezésre (az adósság elengedéshez való hozzáférés lehetőségére, a mentesítési periódus hosszára, a periódus kezdetére),
2. a fizetéképtelenségi és a adósságrendezési eljárás hatékonyságának a növelésére, valamint
3. az eljárások nyomon követésére (monitoringjára) vonatkozott.

A **Parlament elé benyújtott kompromisszumos javaslat**, számos, az Európai Bankföderáció által támogatott javaslatot is tartalmazott (így például nem tette lehetővé, hogy az illikvid adósok fizetési moratóriumban részesüljenek), de sokhelyütt továbbra sem tükrözte az EBF véleményét. Így:

- A csődvédelmi moratórium (stay) kezdeti időtartama továbbra is 4 hónap maradt.
- A csődvédelmi moratórium 10 hónaposra lesz meghosszabbítható (szemben az eredeti javaslatban szerplő 12 és az EBF által javasolt 9 hónappal).
- A kényszeregyezés feltétele az érintett hitelezői osztályok többségének a beleegyezése (nem pedig a képviselt hitel érték többsége, ahogyan azt az EBF már korábban is javasolta).

Az **EBF levelet írt a parlamenti jelentéstevőknek és az árnyék jelentéstevőknek**, amelyben ismételtén kérte, hogy maximum három hónapra korlátozzák a csődvédelmi moratórium időtartamát, és a kény-

⁶⁴ SRM Boardroom dialogue

⁶⁵ Single Resolution Board: Egységes Szanálási Testület

⁶⁶ Single Resolution Fund

⁶⁷ Capital Markets Union

szeregezség csak akkor legyen lehetséges, ha az egyezséget létrehozó hitelezői osztályok legalább a **követelések felével** rendelkeznek.

Az EBF arról is levelet írt az illetékeseknek (Juncker bizottsági elnöknek, illetve a bolgár és az osztrák elnökség képviselőinek), hogy *a csődszabályozási (fizetésképtelenség, átstrukturálás, második esély) irányelvet, valamint a hitelszolgáltatókról, a hitelt-vásárlókról és a biztosítékok megtérüléséről szóló irányelvet* - a köztük lévő szoros tartalmi összefüggés miatt - **egy tanácsban, szoros koordinációban tárgyalják**. Arra is felkérték a Bizottságot, készítsen átfogó hatásvizsgálatot arról, hogy a csődtörvény javaslat milyen hatás gyakorolna a biztosítékkal fedezett hitelezésre Európában.

II.5.2 Bizottsági javaslat a vállalkozások határokon átnyúló mozgásának és az online megoldások használatának a megkönnyítésére

Április végén a Bizottság **új társasági jogi szabályokra tett javaslatot, amelyek a vállalkozások összeolvadását, szétválását és belső piacon belüli mozgását kívánják elősegíteni**. Az új szabályokba beépített biztosítékok a munkavállalók jogainak megfelelő védelmét és azt is garantálják, hogy a módosításokat ne lehessen adócsalás vagy adóelkerülés céljára kihasználni. Az új szabályok a **vállalkozásalapítási eljárás és a vállalkozások működtetésének digitalizálásával** ösztönzik majd a vállalkozások növekedését.

A **javaslat harmonizált, közös uniós eljárásokat** határoz meg **a vállalkozások székhelyáthelyezésére, egyesülésére és szétválásztására**. A határokon átnyúló fenti aktusokra vonatkozó új szabályok specifikus intézkedések révén segítik majd a nemzeti hatóságokat a visszaélés elleni küzdelemben. Az átalakulásokra hatékony biztosítékok vonatkoznak, amelyek megakadályozzák az adózási szabályok megkerülését, a munkavállalói jogok aláásását vagy a hitelezők és a kisebbségi részvényesek érdekeinek csorbítását célzó visszaéléseket. Ilyen esetekben a műveletet a származási tagállam nemzeti hatósága leállíthatja. A jelenlegi tagállami szabályok jelentősen eltérnek egymástól, vagy túlzott adminisztratív terhekkel járnak. A bürokráciától való félelem akadályozza a vállalkozásokat abban, hogy országukon kívül új lehetőségek után nézzenek.

Az új szabályok alapján a vállalkozások **minden országban online jegyeztethetik be magukat, hozzhatnak létre új fióktelepeket, és nyújthatnak be a cégnyilvántartásba dokumentumokat**. A digitalizációra való áttérés hatékonyabbá és költségtakarékosabbá teszi a vállalkozásalapítást. (Jelenleg csupán 17 tagállam nyújt teljes körű online cégbejegyzési eljárást a vállalkozások számára.)

Az **egyszeri adatszolgáltatás elve** feleslegessé teszi, hogy egy vállalkozásnak életciklusa során ugyanazt az információt többször kelljen különböző hatóságokhoz benyújtani; a vállalkozásokról szóló részletesebb tájékoztatás minden érdekelt fél számára ingyenesen elérhető lesz a cégjegyzékekben. A csalások és visszaélések megelőzése érdekében a nemzeti hatóságok jogosultak lesznek arra, hogy megtekinthessék egymás információit az eltiltott vezetőkről, csalás alapos gyanúja esetén pedig megkövetelhetik a vállalatvezetők személyes jelenlétét.

II.5.3 Előrelépés két fontos kezdeményezésben

Júniusban a Tanács megegyezést ért el két fontos, a Tőkepiaci Uniót érintő kezdeményezésben; **a befektetési alapok határon átnyúló forgalmazását**⁶⁸, illetve **a pán-európai magán nyugdíj termékeket (PEPP)**⁶⁹ érintően. Így a fenti témákban a Tanács elnöksége megkezdheti a háromoldalú tárgyalásokat a Parlamenttel és a Bizottsággal.

A befektetési alapokat érintő csomag a piaci szabályok és a felügyeleti díjak átláthatóságának javításával, és a nemzeti gyakorlatok harmonizálásával tovább csökkenti a határokon átnyúló befektetések

⁶⁸ the cross-border distribution of investment funds package

⁶⁹ pan-European personal pension product

akadályait. A PEPP-re vonatkozó javaslat nagyobb választási lehetőséget ad a fogyasztóknak a nyugdíj-megtakarításaikat illetően. A PEPP formában megtakarítók élvezhetik az EU-szintű hordozhatóságból, a költségek átláthatóságából, illetve a szolgáltatók közötti váltás lehetőségéből származó előnyöket.

II. 5.4 Az Elnökség munkaanyagai Európai Felügyeleti Hatóságok (ESAs⁷⁰) reformja kapcsán

2017. szeptember 20-án a Tőkepiaci Unió **erősebb és integráltabb európai pénzügyi felügyeletének a megteremtése érdekében** az Európai Bizottság javaslatot tett **az európai felügyeleti struktúra reformjára**. A javaslat kapcsán a bolgár Elnökség májusban munkaanyagokat adott közre az ESAs feladatairól és hatásköreiről; az ESAs irányításáról; az Európai Értékpapír-piaci Felügyeleti Hatóság (ESMA) közvetlen felügyeleti szerepéről; valamint javaslatot tett az Európai Unió pénzügyi rendszerének a makroprudenciális felügyeletéről és az Európai Rendszerkockázati Testület (ESRB⁷¹) létrehozásáról szóló rendelet módosítására.

II.6 Az Európai Bankföderáció KKV szemináriuma

Június 7-én az Európai Bankföderáció workshopot rendezett a KKV-k finanszírozásáról. A KKV szektor az európai gazdaság alapját jelenti. Az euró övezet cégeinek 98%-a KKV, ami a foglalkoztatottak mintegy háromnegyedét alkalmazza és a hozzáadott érték közel 60%-át teremti meg. A bankszektor lényeges szerepet játszik a KKV-k finanszírozásában és felelősséggel bír a KKV hitelezés feltételeinek a javításában, az esetleges akadályozó tényezők eltávolításában. Ennek szem előtt tartásával az EBF 2017-ben egyezményt írt alá, amelyben vállalta, hogy **jelzi a KKV-knak a hitelek esetleges visszaesését**.

A fontos megállapodás aláírásának első évfordulóján tartott szemináriumon a bank- és a KKV szektor képviselői áttekintették az egyezmény Európa szerte történő megvalósulását, a legjobb gyakorlatokat és az előrelépés célkitűzéseit. A KKV hitelezésen kívül a finanszírozás többi lehetséges forrására is rávilágítottak, a gyorsan növekvő cégek speciális igényeire is kitérve.

II.7 Az EBA és az ESAs második negyedévben megjelent lényeges dokumentumai

Konzultációs dokumentumok

Konzultációs dokumentum a magas kockázati súlyú kitétségek kezeléséről szóló útmutatóról (EBA/CP/2018/03)

Konzultációs dokumentum a nem-ABCP értékpapírosítás STS⁷² kritériumairól szóló útmutató tervezetről (EBA/CP/2018/05)

Konzultációs dokumentum a nem teljesítő és az átstrukturált hitelekre vonatkozó közzétételről szóló útmutatóról (EBA/CP/2018/06)

Konzultációs dokumentum a közös EMIR sztenderdek módosításáról (JC/2018/15)

Konzultációs dokumentum a gazdasági visszaesés természetét, súlyosságát és időtartamát specifikáló RTS tervezetről (EBA/CP/2018/07)

Konzultációs dokumentum a gazdasági visszaesés során alkalmazható LGD becslésre vonatkozó útmutató tervezetről (EBA/CP/2018/08)

⁷⁰ European Supervisory Authorities

⁷¹ European Systemic Risk Board

⁷² simple, transparent and standardised: egyszerű, átlátható és sztenderdizált

Konzultációs dokumentum azokra a feltételekre vonatkozó útmutató tervezetről, amelyeket teljesíteni kell ahhoz, hogy előnyösen lehessen alkalmazni az (EU) 2018/389) rendelet 33(6) cikkében megfogalmazott szükséghelyzeti intézkedések alóli kivételeket (RTS on SCA & CSC) (EBA/CP/2018/09)
Konzultációs dokumentum azon feltételekről szóló RTS tervezetről, amelyek fennállása esetén az intézmények a vásárolt követelés módszer alapján számíthatják a KIRB-et (EBA/CP/2018/10)
Konzultációs dokumentum a kiszervezésre vonatkozó útmutatóról (EBA/CP/2018/11)
ESAs konzultációs dokumentum az értékpapírosítási rendelet szerinti EMIR elszámolási kötelezettségek módosításáról

Szabályozási és alkalmazási technikai sztenderdek

Alkalmazási technikai sztenderd tervezet a szanalási tervezés céljára biztosítandó információról a 2014/59/EU irányelv 11(3) cikkelye szerint (EBA/ITS/2018/02)
Végleges módosított technikai sztenderd a felügyeleti közzétételről (EBA/ITS/2018/03)

Vélemények

EBA és ESMA közös vélemény az adósságrendezésbe bevonható kötelezettségek lakossági birtoklásáról (retail holding) (EBA/OP/2018/03)
Vélemény az erős ügyfél-hitelesítésre (SCA) valamint a közös és biztonságos kommunikációra (CSC) vonatkozó RTS bevezetéséről (EBA/OP/2018/04)
Vélemény Brexitre való felkészülésről (EBA/OP/2018/05)

Ajánlások

Felülvizsgált ajánlása harmadik országok titkos információ kezelési rendszereinek az ekvivalenciájáról (EBA/REC/2018/01)

Jelentések és egyéb dokumentumok

Kockázati jelzőszámok 2017 Q4
Ingatlanpiaci és építőipari kitétségek
Az Európai Unió javadalmazási gyakorlatainak összehasonlítása (benchmarking) és a magas keresetekre vonatkozó adatok
Az egymással korreláló valuták felülvizsgált listája
Közös bizottsági jelentés az EU pénzügyi rendszerének a kockázatairól és sérülékenységéről
Jelentés a CVA kockázat 2016 évi nyomom követéséről (monitoring)
Az EU-ban működő O-SIIs⁷³ felülvizsgált listája
Az EU betétbiztosítási rendszerek felülvizsgált adatai
Az ITS validálási szabályok felülvizsgált listája
Éves jelentés 2017
Felülvizsgált online egységes szabálykönyv és GYIK a PSD2 kapcsán
Felülvizsgált útmutató a felügyeleti adatokhoz
A 2019-es összehasonlítási gyakorlat felülvizsgált ITS csomagja

⁷³ other systemically important institutions: egyéb rendszerszempontról fontos intézmények